

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

XII legislatura · segon període · sèrie C · número 100

Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor

Sessió 3, dilluns 12 de novembre de 2018

Presidència de l'I. Sr. Ferran Civit i Martí

TAULA DE CONTINGUT

Compareixença de Josep Giner, doctor en geologia i professor de la Universitat de Barcelona 357-00116/12	3
Compareixença de Jordi Marsal, membre de l'Observatori del Deute en la Globalització, investigador, periodista i autor del llibre <i>Castor: la bombolla sísmica</i> 357-00117/12	7
Compareixença d'Alfons Pérez, membre de l'Observatori del Deute en la Globalització i cofundador del grup Cas Castor 357-00118/12	11

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya* (DSPC) reproduceix només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient de la comissió.

Transcripció i correcció: Serikat
Imprès al Parlament

ISSN: 0213-7976 (general)

0213-7992 (sèrie C)

DL: B-3.468-1982

www.parlament.cat

Sessió 3 de la CIPC

La sessió de la Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor (CIPC) s'obre a les tres de la tarda i sis minuts. Presideix Ferran Civit i Martí, acompanyat del vicepresident, Narcís Clara Lloret, i el secretari, Lucas Silvano Ferro Solé. Assisteix la Mesa el lletrat Antoni Bayona Rocamora.

Hi són presents els diputats Marina Bravo Sobrino i Francisco Javier Domínguez Serrano, pel G. P. de Ciutadans; Mònica Sales de la Cruz, pel G. P. de Junts per Catalunya; Irene Fornós Curto i J. Lluís Salvadó i Tenesa, pel G. P. Republicà; Rosa Maria Ibarra Ollé i Jordi Terrades i Santacreu, pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; David Cid Colomer, pel G. P. de Catalunya en Comú Podem, i Maria Sirvent Escrig, pel S. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Crida Constituent.

Assisteixen a aquesta sessió el doctor en geologia i professor de la Universitat de Barcelona Josep Giner Sánchez; el periodista i autor del llibre *Castor: la bombolla sísmica*, Jordi Marsal i Lleberia, i el membre de l'Observatori del Deute en la Globalització i cofundador de grup Cas Castor Alfons Pérez López.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de Josep Giner, doctor en geologia i professor de la Universitat de Barcelona, davant la Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor (tram. 357-00116/12). Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor. Compareixença.

2. Compareixença de Jordi Marsal, membre de l'Observatori del Deute en la Globalització, investigador, periodista i autor del llibre *Castor: la bombolla sísmica*, davant la Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor (tram. 357-00117/12). Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor. Compareixença.

3. Compareixença d'Alfons Pérez, membre de l'Observatori del Deute en la Globalització i cofundador del grup Cas Castor, davant la Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor (tram. 357-00118/12). Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor. Compareixença.

El vicepresident

Bon dia a tothom, als diputats, diputades, compareixents, òbviament, i al públic. Donem inici a la tercera sessió d'aquesta Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor.

Compareixença de Josep Giner, doctor en geologia i professor de la Universitat de Barcelona

357-00116/12

Avui tenim tres compareixents, i cadascun d'ells tindrà quinze minuts; després, els grups, deu minuts, i posteriorment hi ha un torn de rèplica també de deu minuts per a cada compareixent.

En primer lloc, té la paraula el doctor en geologia i professor de la Universitat de Barcelona Josep Giner.

Josep Giner Sánchez (doctor en geologia i professor de la Universitat de Barcelona)

Bona tarda. Els vull agrair l'oportunitat de parlar de temes tècnics, geològics, relacionats amb el Castor, perquè durant aquests cinc anys ha estat la part més abandonada de tota la discussió que ha generat el Castor. I, en la meua opinió, són els aspectes més importants, perquè són els que demostren la inviabilitat tècnica del projecte.

Durant aquests cinc anys penso que la impressió que s'ha donat del Castor és que el Castor fracassa per culpa dels terratrèmols, i això no és cert. El Castor es suspèn

per decisió del ministeri degut als terratrèmols, però el Castor fracassa per unes altres raons; i els terratrèmols són la conseqüència d'això que s'ha fet malament en les operacions d'injecció de gas, i a més són la prova de que s'ha fet alguna cosa malament.

De què va el Castor? El Castor és una història molt senzilla; encara que tècnica-ment sembli molt complexa, és una cosa molt senzilla. Hi ha una estructura, que té aigua i petroli, que està a una pressió determinada; s'hi injecta gas amb una pressió més gran, perquè, si no, no se'n podria desplaçar l'aigua i el petroli, i després s'ha d'evitar que aquesta sobrepressió sigui tan gran que trenqui la roca segell. És un problema de pressions. Si jo creo una pressió massa gran, trencaré el segell i el projecte no funcionarà, i això és el que ha passat.

El que passa, que això és una mica obscur, perquè el ministeri, quan encarrega els dos informes a l'IGME i a l'MIT, l'únic que vol és demostrar la correlació que hi ha entre els terratrèmols i les injeccions de gas. Llavors, el que fan aquests dos organismes és explicar com s'han produït els terratrèmols, com s'han mogut les falles, on estan els epicentres i com aquests epicentres varien en el temps i l'espai.

El que cap d'ells respon és a la pregunta fonamental: per què ha fracassat el Castor? I a això, a dia d'avui, encara estem esperant una resposta des d'algun organisme oficial, i que el ministeri, a part de dir que «el Castor padecia de un grave error de diseño», ens expliqui què vol dir aquest «grave error de diseño».

Jo durant cinc anys he anat recollint informació, i el que els presento és el resultat d'aquestes conclusions, avalades per l'experiència, per les dades, tant del Castor com del MIT, com de l'IGME. I en certa manera explico el que ells veuen en els seus informes però no diuen, que aquesta és una història interessant. Tot el que els explicaré no m'ho invento jo, o no són aportacions personals meves, són coses que l'IGME i l'MIT han vist; el que passa, que no ho diuen clarament, ho diuen d'una manera críptica que només alguns geòlegs especialitzats en temes de petroli poden arribar a entendre, però ho diuen.

Llavors, com que és un problema de pressions, només hi han tres pressions en el magatzem. Hi ha la pressió dels fluids, que estan allà, és una pressió natural, i això no planteja cap problema. Quan es fa un pou es mesura aquesta pressió i és la que és. En el cas de l'Amposta, a la part més alta del magatzem són 178 bars, i aquí ja ens en podem oblidar, amb això no podem fer res. Això marcaria el límit inferior de les pressions de treball: si injectem gas a menor pressió, no farà re perquè no entrarà, hem de crear una pressió més gran.

El límit superior qui el marca? El marca la pressió de fractura de la roca. Si sobrepassem aquest límit, trencarem la roca i s'haurà acabat el negoci. Llavors, la pressió de magatzem i la pressió de fractura del segell en certa manera marquen el terreny de joc, els límits en els quals ens podem moure.

I després hi ha una tercera pressió, que és la pressió dinàmica, l'operativa, que és la pressió que nosaltres donem al gas per poder desplaçar l'aigua i el petroli. Si ens mantenim dintre d'aquests límits, el projecte funciona; si no ho fem així, tindrem problemes.

Llavors, ja he dit que la pressió de magatzem no planteja cap problema: es mesura, són 178 bars, i ja està. El problema quan ve? El problema ve quan es calcula la pressió de fractura.

Jo he utilitzat les dades d'Escal i he analitzat el que Escal ha fet. Sincerament, no puc entendre el que han fet. Porto trenta anys treballant en temes de petroli internacionalment i és la primera vegada que veig la utilització d'uns conceptes que no tenen cap base geològica, ni tècnica ni científica. Arriben a unes conclusions, doncs, extraordinàries, i, per exemple, ells diuen que poden treballar fins a una pressió de fractura de 253 bars, mínima, en alguns casos podria arribar fins a 322 bars. Això dona –entre 178 i 253– un marge molt ample per treballar.

Què passa? Jo utilitzo les dades d'Escal, utilitzo el sistema de treball que jo tenia quan estava al mar del Nord, on els temes de la pressió són molt importants, i a mi em dona una pressió de fractura de 185 bars. O sigui, entre 178 i 185 el marge és molt petit.

I això no ho dic jo, ho diu l'IGME. Ho llegiré textualment perquè no hi hagi cap malentès. A l'annex 6 de l'informe de l'IGME del 2013 diu: «Los márgenes de seguridad de riesgos geomecánicos y fugas son bastantes más ajustados, casi inexistentes, según las simulaciones correspondientes a la evaluación más actual» –any 2011. Aquí què ens estan dient? Que utilitzant les dades que provenen dels pous perforats per Escal UGS, que són els pous del Castor, no hi havia marge de seguretat. Això ho diu l'IGME.

Però és que és més, si mirem el que passa els dies de setembre i fem una correlació entre terratrèmols, pressions de magatzem i injeccions de gas, es veu que tots els problemes amb els terratrèmols s'originen quan al magatzem hi ha una pressió entre 181 i 185 bars. I quan s'hi deixa d'injectar gas i la pressió disminueix una mica, s'estabilitza a 183 bars. Això què vol dir? Que el problema del Castor està entre 181 i 183 bars. Abans de 181 bars no hi ha problema, després de 183 no hi ha problema. Tot el problema està al voltant dels 181-183, que, curiositat, coincideix amb la predicció que jo faig utilitzant la metodologia del mar del Nord i que, llegint el que diu Escal UGS..., bé, hi ha una sèrie de coses que són molt tècniques, són per parlar amb geòlegs experts en temes del petroli, però que en la meua opinió no s'aguanten.

I això és una de les coses que es recomanava en l'informe del síndic: que es fes una auditoria tècnica de tots aquests aspectes per validar o la posició d'Escal o la posició dels que critiquem Escal. Això, per una banda.

Després hi ha una altra pressió que és la pressió operativa, la pressió que ha de tenir el gas per poder entrar dins del magatzem. Això com es fa? Doncs es fa amb un model, que es diu model dinàmic o de flux, en el qual se subministren totes les dades geològiques, es situen els pous perforats i es fan unes simulacions que determinen quina quantitat de gas puc injectar-hi, quin n'és el cabal i quina n'és la pressió. El que passa és que el model dinàmic és un model neutre, de qui depèn és, exclusivament, del model geològic: és a dir, si el model geològic està ben fet, el model dinàmic funcionarà; si el model geològic està mal fet, el model dinàmic no funcionarà.

I per model geològic què entenem? Doncs la geometria de l'estructura d'Ampos-ta, la geometria del magatzem, és a dir, quina potència té, quina extensió té, quines propietats té –de porositat, de permeabilitat, de compressibilitat. O sigui, tota aquesta informació es subministra al model dinàmic, i llavors es fa una simulació i es determinen les quantitats de gas i els cabals de gas a injectar-hi.

No ho faré gaire extens, és a dir, només llegiré el que diu l'informe de l'MIT respecte al model geològic, que també hi ha un problema, perquè tant l'IGME com l'MIT difuminen tota la informació rellevant al llarg de l'informe: en lloc d'agrupar-la i fer evident on estan els problemes, l'has d'anar capturant a poc a poc.

Primera, on l'Escal diu que hi ha una porositat del 26 per cent, els americans o l'MIT diuen que la porositat és del 0,2 al 2 per cent. El model de porositat que fa Escal és un model, com dic, de porositat. El que s'hagués hagut de fer és un model de fractura. L'MIT reconeix que com a mínim s'hauria de fer un model de fractura i de porositat.

Les propietats de la roca –permeabilitat, porositat i compressibilitat– les van haver de redefinir en el seu model. És a dir, els valors que utilitza l'MIT no són els valors que utilitza Escal. I això per què? Perquè quan fas un model, per saber si el model és correcte, l'has de calibrar amb la realitat. I la realitat són les pressions que s'obtenen en el magatzem quan s'hi injecta gas. Llavors, la corba que el teu model genera s'ha d'adaptar a la realitat; si no, el model està malament. Llavors ells utilitzen inicialment les dades que proporciona Escal i no hi ha manera

de quadrar-ho. És a dir, han de canviar tots els paràmetres per ajustar-los a la realitat. Llavors passem d'una porositat del 26 per cent a una porositat, com a molt, d'entre el 3 i el 5 per cent.

Llavors, per què aquesta gran diferència? D'on ve aquesta gran diferència? Com és possible que uns diguin entre el 0,2 i el 2 i uns altres el 26? Escal UGS fa una ficció geològica, s'inventa un model de magatzem. Parla de grans coves que hi havia en l'estructura d'Amposta. I jo me'n recordo que quan Escal UGS va venir al col·legi de geòlegs a fer una presentació sobre el seu projecte, ja després d'haver perforat els pous, ens van dir textualment –això està gravat en el vídeo del col·legi de geòlegs, és a dir, ho poden comprovar perfectament– que «les coves són més grans que aquesta sala».

Llavors jo he comprovat la informació disponible que dona suport a aquesta idea i els puc dir que només n'he trobat dues. Una, una línia sísmica manipulada, i, dos, una diagrafia –que una diagrafia és un registre d'un pou– com a mínim mal interpretada. Aquestes són les dos úniques evidències. Llavors, degut a aquesta concepció del magatzem, ells es veuen obligats a crear aquesta gran porositat, que és inexistent.

Llavors què passa? Doncs passa el que qualsevol persona sap: si tu vols encabir vint-i-cinc litres d'aigua en una ampolla de cinc litres, tindràs problemes. I això és el que fan. Això és el que està passant.

Llavors, un dels defectes i una de les crítiques que jo faig a l'informe de l'IGME i de l'MIT és que no expliquen tota la història, només expliquen des del moment que les falles es mouen fins que es produeixen els terratrèmols, però ningú explica per què les falles es mouen, i això és la part més fonamental del projecte: què passa quan s'injecta gas amb un cabal i amb una pressió inadequada en el magatzem?, no en el que ells tenen al seu cap, sinó en el magatzem real. Es crea una sobrepressió, aquesta sobrepressió excedeix la pressió de fractura i el segell es trenca, i el gas s'escapa.

Però, a més, sabem una altra cosa, els geòlegs del petroli, que és que quan un segell es trenca, es trenca sempre pel mateix lloc, que és exactament la part més alta de l'estructura. No es trenca per qualsevol lloc, sempre és la part més alta de l'estructura, perquè és la part més dèbil. I què hi ha a la part més alta de l'estructura d'Amposta? La falla d'Amposta. O sigui, la falla d'Amposta, que és una falla viva, que es mou, rep el gas que s'està escapant del magatzem. Això produeix un canvi en les forces que mantenen l'equilibri de la falla, la falla es mou i produeix uns terratrèmols.

I aquesta és la història del Castor –aquesta és la història del Castor. No hi ha més. El que és greu de tot això és que això es podia saber, tenien l'obligació de saber-ho, l'any 1995, abans que comencés el projecte, perquè les dades que s'utilitzen són totes..., el pou més modern que ells citen en els seus informes és un pou perforat l'any 1988, i la manera de treballar les dades de pressió..., estan disponibles per a la comunitat internacional des de l'any 1993.

El vicepresident

Senyor Giner, perdoni, s'està acabant el temps.

Josep Giner Sánchez

D'acord, no, no, si ja acabo. No, només és... I per què són importants tots aquests aspectes tècnics? Perquè si vostès ho recorden, la sentència del Tribunal Suprem deia que s'havia d'indemnitzar Escal UGS, i basava el fonament de dret en el fet que l'estructura podia ser operativa en el futur i l'Estat no podia adquirir-la sense indemnitzar-la, perquè llavors tenia un benefici extraordinari.

S'ha de comprovar el que dic, perquè, si el segell està fracturat, l'estructura és tècnicament inviable. O sigui, ja no serveix i ja no tornarà a funcionar mai més. I, segona, s'ha d'investigar si hi ha evidència de negligència, incompetència i mala

fe, perquè llavors el Suprem va dir que la indemnització hauria de ser modulada en funció d'aquests paràmetres, i jo crec que hi han forts indicis d'incompetència i negligència, i sospito que també de mala fe. El que passa és que provar la mala fe és una cosa molt més complicada, i s'hauria de tenir accés a totes les dades, i això només ho pot fer un auditor qualificat.

I amb això acabo, gràcies.

El vicepresident

Moltes gràcies, senyor Giner.

Compareixença de Jordi Marsal, membre de l'Observatori del Deute en la Globalització, investigador, periodista i autor del llibre *Castor: la bombolla sísmica*

357-00117/12

Ara és el torn del senyor Jordi Marsal, investigador, periodista i autor del llibre *Castor: la bombolla sísmica*.

Jordi Marsal i Lleberia (periodista i autor del llibre *Castor: la bombolla sísmica*)

Bona tarda a tots i a totes, senyors i senyores diputats, companys dels mitjans de comunicació, companys d'aquí de la taula. Bé, a mi m'agradaria començar fent, diguem-ho així, un allegat a favor del que és la legitimitat d'este Parlament i de tots vostès com a diputats i diputades que representen lo poble de Catalunya a l'hora d'intentar esclarir lo que, des del meu punt de vista, és un dels escàndols ambientals, econòmics i polítics més grans de les últimes dècades a l'Estat espanyol.

Legitimitat, entre d'altres coses, perquè potser algú té la temptació de creure, a partir del concepte, que sí que és cert, que l'Estat té competències pràcticament exclusives sobre la qüestió de les operacions i l'exploració d'hidrocarburs en aigües marítimes... És ben cert; això no treu que la Generalitat en este cas o en este cas los representants legítims del poble de Catalunya no puguen demanar comptes i no puguen tractar d'esbrinar què passa amb lo fracàs d'un projecte que mos afecta a tots, tant des del punt de vista econòmic com també social, com a les Terres de l'Ebre, com així va passar.

I ho dic, entre d'altres coses, perquè sistemàticament la Generalitat com a Administració, i tant l'Administració de la Generalitat com les administracions locals afectades, se van veure sistemàticament menystingudes del tràmit del projecte Castor, especialment lo tràmit ambiental. Se van arribar a fer dos estudis d'impacte ambiental, i en los dos l'Institut Geològic de Catalunya va dir sempre lo mateix: «Volem que s'elabori, s'encarregui un estudi de risc sísmic.» Això ja ho havia dit l'Observatori de l'Ebre anteriorment, però lo que és l'Institut Geològic de Catalunya, actualment Cartogràfic i Geogràfic de Catalunya, doncs bé, va demanar-ho.

Com diem vulgarment, los hi va entrar per una orella i els va sortir per l'altra. Ningú va atendre esta petició, tot i entendre que la Generalitat –l'administració que representa Catalunya o defensa els interessos de Catalunya– també podia veure's afectada per una infraestructura que, curiosament, se va concebre i s'hi va donar permís d'explotació en una àrea on marítimament..., ja saben vostès que marítimament les delimitacions «entre comunitats autònomes», entre cometes, doncs, estan regides moltes vegades pel que són los límits de capitania marítima, tot per qüestions d'operativa de la marina mercant, però també per altres competències que podia tindre la Generalitat, com és en qüestions de pesca, medi ambient o arqueologia submarina, que, com bé saben vostès, també les té.

En fi, doncs, lo Govern espanyol va acabar movent de forma injustificada lo límit, i va provocar finalment, entre altres coses, que la superfície de la concessió que-

dés exclusivament en aigües territorials de Castelló. Si realment la Generalitat no hi tenia competències, per què calia moure este límit?, pregunto jo. Bé, esta és una de les barbaritats, diguem-ho així, anecdòtiques, i els dic «anecdòtiques» perquè el més greu no és això. Forma part una mica de tot lo corollari de barbaritats que d'alguna manera arrossega el projecte Castor; entre altres, generar un conflicte territorial, entre poblacions veïnes que culturalment i socialment tenen moltes afinitats, i, en este cas, avivar un conflicte territorial inexistent sobre la ubicació de la planta de forma interessada havia de permetre d'alguna manera salvaguardar los interessos, jo crec, penso, espuris que s'ocultaven darrere d'este projecte.

Jo manllevaré una mica una frase que el doctor Giner ja va dir fa molt de temps, i que crec que va ser molt encertada. És: hem inaugurat amb lo projecte Castor... Teníem ja coneixement que hi havien aeroports on no operen els avions; hem tingut també autopistes de peatge sense cotxes; hem tingut també vies de tren d'alta velocitat altament costoses sense trens o amb molt pocs passatgers, perquè no són rendibles. Ara inaugurem l'era..., lo paradigma del projecte Castor és l'era de les infraestructures altament costoses i que suposen un risc per a la població, o que poden suposar un risc per a la població sobretot quan les coses no se fan bé.

I així va passar, amb més de mil terratrèmols. Els recordo que van ser més de mil terratrèmols, així ho certifica un informe de la Universitat d'Alacant i l'Observatori de l'Ebre. De major o menor magnitud, però estem parlant de més de mil terratrèmols. Lo màxim, de 4,3 graus. Sí, se va notar: a la gent se li bellugaven los mobles, la gent tenia por, la gent tenia les maletes preparades per a marxar. Això ho dic perquè a algú també se li va acudir pensar que allò no ho havien notat ni a la plataforma. Probablement algun dia els treballadors que van estar allí mos ho explicaran, lo que van notar –probablement.

Bé, estem parlant, de bon principi, d'un negoci privat, d'una idea que partix com un negoci privat, que va acabar sent, per obra i gràcia no d'un govern sinó de diversos governs –tant el Govern del PSOE com el Govern del PP–, un projecte estratègic urgent. Només recordaré un parell de dades: any 2001, el senyor Rodrigo Rato decidix que este projecte, per al qual se dona permís l'any 1996 –lo senyor Josep Piqué, ja, com a ministre d'Indústria–..., lo senyor Rodrigo Rato integra lo projecte Castor dins del que era la xarxa d'equipaments estratègics per al sistema gasista.

Això què vol dir? Doncs que, de ser un negoci privat que en teoria havia de dependre del que eren los cànons que cobraven ells als seus clients per emmagatzemar el gas a l'estiu, comprant-lo més barat, i vendre'l a l'hivern, quan la demanda és més alta i resulta més car –suposadament eren los rajolers, les empreses de ceràmica de la costa de Castelló–, allò va passar a convertir-se en un projecte que havia de formar part de la xarxa estratègica.

I així va ser, perquè l'any 2005, sent ministre el senyor José Montilla, se li dona la categoria d'urgent, i això, entre altres coses, és com posar una catifa roja des del punt de vista del tràmit administratiu. És a dir, anirem per la via ràpida, alleugerirem tràmits, alleugerirem requisits farragosos i indesitjables, perquè això era urgent i estratègic. Imaginin-se vostès: fins i tot lo Ministeri de Defensa va fer un informe dient que el Castor era estratègic, perquè si la situació geopolítica a la zona del Magrib –d'on importem, perquè som importadors nets d'hidrocarburs–, doncs, era inestable, clar, necessitàvem..., i la Unió Europea demanava també incrementar lo que eren los dies d'autonomia d'abastament de gas.

I bé, tot això va acabar configurant tot un clima favorable, tot un clima favorable de l'opinió pública i de l'opinió política, perquè vull recordar aquí també que al seu moment lo Govern tripartit..., ningú dins el Govern tripartit –pràcticament, excepte càrrecs locals, això sí que ho direm– expressava reserves sobre el projecte Castor –ningú–, i quan dic «ningú» és «ningú», i abraçava això com un equipament de primer ordre que d'alguna manera havia de resoldre les grans mancances des del punt de vista energètic que tenia este país.

I vet aquí que això es produïa en un moment que el vam acabar definint com la bombolla, com de la bombolla immobiliària, del creixement il·limitat, d'esta fallàcia que en diuen del creixement il·limitat i desorbitat que no troba mai final, que no té aturador i que sembla que, doncs, tampoc té conseqüències per a segons qui. I va ser així com empreses que mai pràcticament havien tingut una experiència directa en lo que era la construcció i en la gestió d'este tipus d'equipaments, se posen a..., diversifiquen la seua activitat, probablement intuïxen que el totxo algun moment col·lapsarà, i porten els seus negocis cap a altres camins.

I és aquí on apareixen los grans noms de l'oligarquia de l'Estat, que entren de cop i volta en este negoci, amb un doble objectiu reconegut: una empresa canadenca, que era la que tenia la concessió, una empresa canadenca dedicada bàsicament al que és l'exploració i prospecció d'hidrocarburs, sobretot de jaciments gasistes, però a la qual no se li coneixia activitat pròpia, sinó que bàsicament ho subcontractava tot, doncs, se posa en este negoci. Però necessita algú que construísca, perquè l'empresa no té recursos ni té lo que en diuen segurament el *know-how* que diuen per poder-ho fer. I s'alia precisament amb una de les empreses punteres de la construcció a l'Estat espanyol, que és el Grup ACS, i que és realment qui s'ofereix, no només a construir, sinó a mediar, també, davant de l'Administració estatal.

Compte –compte–, perquè aquí entrem ja en terreny pantanós –entrem en terreny pantanós. Estem parlant d'empreses sense experiència ni recursos propis que subcontractaven..., estem parlant de més de cent subcontractes –de més de cent subcontractes–, que no existia un control real del cost. Quan se n'adonen, l'any 2011, quan el Miguel Sebastián se n'adona, això ja se'n va als 1.300 milions. Escoltin, los canadencs l'any 2003, havien fet números. Probablement no era massa fiable, però es parlava de 250 milions, als seus informes anuals. I no només això: volien habilitar una plataforma per extreure el petroli que quedava i una altra per injectar el gas, la qual cosa és inaudita, perquè, com us podria explicar el professor Giner, allí extreure el petroli era una cosa que no tenia ni cap ni peus.

Doncs bé, lo que durant tot este temps remenant, investigant, preguntant, això sí, amb totes les portes tancades –d'això en parlaré, també–..., m'ha portat a la conclusió de que este negoci, de que este macroprojecte faraònic que inaugura un nou paradigma d'infraestructures altament carregoses per al que és la butxaca de tots, que només beneficien uns pocs i que, com ha dit molt bé el professor Giner, segurament són del tot inservibles, bé, inaugura tot este nou procediment, que, la veritat, no hagués pogut tirar endavant si no hagués sigut amb una complicitat declarada del que són los poders públics i, en este cas, del Govern espanyol.

No es pot entendre com lo Govern espanyol no controlés l'evolució del cost del projecte Castor ni el que eren los requisits bàsics tècnics. No pot ser que un institut geològic i miner et digui que no sap com se comportarà el gas quan sigui injectat al subsol, i això consta en informes oficials. I això és molt greu, i això jo crec que és gravíssim.

Bé, una de les coses que ha plasmat millor tot això i que ha escandalitzat molt més a la gent, i amb raó, és lo que comentava el professor Giner: lo Govern del PP, jo crec que més pel fet que era un projecte que venia heretat dels socialistes que no pas per altra cosa, va intentar traure's de sobre el tema del Castor, o va intentar posar-hi la bena abans de la ferida. I com ho va fer? Doncs va portar al Tribunal Suprem una declaració de lesivitat de la famosa concessió, l'article 14 de la concessió, que deia: «Escoltin, encara que l'empresa concessionària haja actuat amb dol o negligència, se li pagarà igual.» Llavors se parlava del valor residual, hi havia la diferència entre el valor residual i el valor net. Podem coincidir perfectament que, en el moment que es plantejava això, lo valor residual i lo valor net..., que el valor residual al cap i a la fi és descomptant-hi les amortitzacions, però com que estàvem parlant d'una infraestructura nova, doncs, evidentment, era pràcticament el mateix, i així se li van acabar pagant...

No se li van acabar pagant los 1.350 milions, eh?, perquè ja n'havia cobrat 110 l'any 2012, i n'ha acabat cobrant més, perquè ho ha acabat cobrant tot. I no només això, sinó que el senyor Florentino Pérez ha interposat un contenciós administratiu en contra de l'Estat espanyol perquè li semblaven poc los costos de manteniment que li havien donat fins que va tornar les claus del Castor a Enagas l'any 2014. Aquesta és una altra circumstància que també continua dins del reialme de l'obscuritat i de la manca de transparència. D'acord?

En aquell moment, just després dels terratrèmols, l'octubre del 2014... Quines coincidències. Ja saben vostès que en política les coincidències pràcticament no existixen, les casualitats no existixen, pràcticament, però vaja, surt el 14 d'octubre, crec que era, del 2014, la decisió del Tribunal Suprem. I la decisió del Tribunal Suprem va ser llegida d'una manera jo diria que barroera, esbiaixada i interessada. Entre altres coses perquè sí, com ha dit bé el professor Giner, el Tribunal Suprem diu que hi ha una clàusula per la qual se reconeix que aquesta gent ha de cobrar. Però compte! Sempre buscant i determinant quina és la causa per la qual se rescindix, o es produïx, que en este cas és així, la renúncia a la concessió, a la qual va renunciar ACS, el senyor Florentino Pérez, el juliol del mateix any 2014, quan allò ja pràcticament portava un any sense funcionar.

Hi ha una interpretació interessada, i el Govern del PP també en fa una interpretació interessada. Per què? Per què just abans se li permet retornar, ampliar el període de retorn de la concessió de cinc a vint-i-cinc anys? Per què accepta el Govern espanyol la titularitat d'una planta...? Perquè és lo que ha dit el professor Giner abans: per què accepta el Govern espanyol la titularitat d'una planta que sabem positivament que probablement mai podrà funcionar, que tècnicament no té les condicions operatives? Per què s'accepta? –per què?

Per què després se carrega això sobre els consumidors de gas, sobre la ciutadania en general, amb un rebut...? Vostès vagin fent comptes. Jo he anat fent comptes i els podria facilitar un document, un Excel, amb les partides –aquí el company Alfonso Pérez el coneix, el document este–, i sempre amb les quantitats..., però sempre basades i amb una referència concreta al document oficial al qual se fa referència.

Saben vostès que el senyor Florentino Pérez directament, com a mínim, ha cobrat 1.800 milions d'euros? Saben que la broma, si hi compten ara los pagaments que ara estan suspesos pel Constitucional, mos en pot costar més de 3.400 milions? És que és molt gros! Quan aquí no s'han passat les tisores, s'ha passat directament la «retro» per sobre dels drets dels treballadors i de les classes populars d'este país. Això és molt gros! –això és molt gros. Mos demanen aquí una sèrie de sacrificis que són draconians, i fan un dispendi en un projecte que ni era, probablement, ni estratègic ni necessari, perquè resulta que quan la crisi va esclatar la demanda per a gas de generació elèctrica, que era realment per al que havia de servir el Castor, va caure en un any fins a un 25 per cent. No ho era –no ho era–, per molt que el Ministeri de Defensa en aquell moment ho digués, no ho era –no ho era, segurament.

I bé, i així arribem a un escenari que, clar, a mi, una de les coses que també m'ha sorprès molt, i que m'ha impactat molt i que realment me posa de mal humor és sobretot, com a periodista, trobar-me un mur, un mur de formigó armat davant, un autèntic frontó, on totes les preguntes, ja no de vostès mateixos –de vostès mateixos–..., hi ha grups al Congrés dels Diputats, al Senat, que constantment planteegen preguntes i demandes d'informes, i no se'ls respon. La callada per resposta. Ja no és només que hi hagin... Escolti, la senyora ministra per a la Transició Ecològica actual va ser la que va firmar l'estudi d'impacte ambiental, l'avaluació d'impacte ambiental. Sí, la que deia que hi havien grans cavernes; aquella –aquella–, aquella mateixa.

Escoltin, això no es pot..., diran: «Això no es pot tornar a repetir, hauríem de fer alguna cosa perquè no es tornés a repetir.» No, és que és... És esta la dinàmica. No és que hi hagi un capitalisme d'amics i un capitalisme bo, és capitalisme i ja està, i

això n'és la versió salvatge. Doncs sí, volem dir-ho així: n'és la versió salvatge que sempre està apadrinada per l'Estat, perquè requereix lo que és l'extracció dels recursos públics. I això és..., i això ho crec gravíssim perquè..., si vostès se posessen a l'altra banda... La veritat és que ho he fet moltes vegades a distància, escoltar comissions i escoltar intervencions, tant d'aquí del Ple del Parlament, com del Congrés; se senten unes coses que després, en la realitat, difícilment se fan complicades.

Bé, jo no..., jo ja vaig acabant, amb lo permís del senyor president. I crec que l'Alfons ja parlarà amb més detall del que va ser la implicació de la Unió Europea, perquè també està implicada la Unió Europea en la qüestió, perquè també ho va finançar en unes condicions molt avantatjoses i vam acabar pagant, diguem-ho així, lo preu d'haver anat a recórrer a la Unió Europea, en haver de retornar, en un temps rècord d'un mes, un crèdit de 1.350 milions d'euros.

I en tot plegat ningú vol donar la cara, ningú és responsable d'això. Va passar i ningú n'és responsable. L'informe del Massachusetts Institute of Technology: sis-cents mil euros per dir-nos que ningú n'era responsable, que ningú podia saber què passava.

Senyores i senyors, si això d'investigar, treure l'entrellat per esclarir tota aquesta quantitat immensa de porqueria que subjau ja no al fons del mar sinó que ha emergit a la superfície, no és competència ja del Parlament, per molt que sigui l'Estat que en tingui les competències exclusives..., doncs, perdonin que els ho digui, però jo crec que sí, i crec que a algú no només hauria d'enrogir-se-li la cara, sinó que hauria de donar moltes explicacions, hauria de passar molts comptes pel que ha passat i per com ja s'està gestionant encara ara esta situació.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Marsal.

Bé, primer de tot, demanar disculpes perquè, com han pogut comprovar, per motius aliens a la meua voluntat, doncs, he arribat tard. Per tant, disculpes als companys, i disculpes a la resta de grups, i agraïment al vicepresident que m'ha substituït momentàniament.

Senyor Marsal, moltes gràcies.

Compareixença d'Alfons Pérez, membre de l'Observatori del Deute en la Globalització i cofundador del grup Cas Castor

357-00118/12

Per tant, un altre cop, el senyor Alfons Pérez, de l'Observatori del Deute en la Globalització i cofundador del grup Cas Castor. Doncs, té quinze minuts, també. Moltes gràcies.

Alfons Pérez López (membre de l'Observatori del Deute en la Globalització i cofundador del grup Cas Castor)

Molt bé, molt bona tarda. Primer de tot, doncs, agrair l'oportunitat de compareixer en aquesta Comissió d'Investigació sobre el Projecte Castor, que ens permet, d'una banda, entregar i compartir tot el treball de documentació i investigació que hem fet en aquests darrers cinc anys sobre el projecte Castor, i també, aprofitant l'avinentesa, demanar i sol·licitar documentació que creiem que és rellevant per a la investigació del Castor però que no hem tingut encara la capacitat d'aconseguir.

Personalment, avui vinc en representació del Cas Castor, que és un grup de persones i de col·lectius entre els que hi ha la xarxa Xnet, xarxa d'activistes; l'Observatori del Deute en la Globalització; l'Institut de Drets Humans de Catalunya, i d'altres persones a títol individual, que ha tingut com a fita més visible, en un llarg

recorregut, la presentació de la querella criminal contra el projecte Castor. I diem que, malgrat que sabem que les conclusions d'una comissió d'investigació no són jurídicament vinculants i que hi ha límits competencials, com comentava el company Jordi amb el tema respecte de l'Estat espanyol, sí que creiem que hauria de ser un exercici de control i de transparència, no?, i hauria d'alimentar processos més enllà de la mateixa comissió. I per això sí que de manera clara nosaltres, com a Cas Castor, hi volem contribuir.

D'acord, dit això, com que tenim uns quinze minuts i ja m'he menjat un minut amb aquesta petita presentació, sí que volíem exposar el que ha estat el nostre treball d'investigació, intentant buscar la complementarietat, també, amb el que han explicat els nostres companys. El nostre grau d'especialització és més en l'esfera financera i internacional, però també hem treballat una mica l'històric del Castor, perquè el Castor són moltes coses.

El Castor són els terratrèmols, són els negocis de les grans infraestructures, són els superpoders de persones amb noms i cognoms com en Florentino Pérez. També és la promoció d'un model energètic fòssil basat en el gas natural, també és el deute il·legítim contret en contra de les necessitats de les persones i de la població, i també són esquemes de finançament on els actors financers tenen molta rellevància.

I precisament en aquest últim punt és quan nosaltres com a grup comencem a treballar el tema del projecte Castor. I va ser el juliol de 2013, quan ens vam adonar que una entitat pública europea, el Banc Europeu d'Inversions, refinançava el deute del Castor a través d'un instrument financer que són els *project bonds* 2020, els bons del projecte Europa 2020.

Si els sona una mica, l'any 2020 són aquests objectius, no?, de 20 per cent més d'eficiència energètica, 20 per cent més de renovables i 20 per cent menys d'emissions de CO₂ respecte de l'any 1990. És a dir, aquest instrument financer promogut per una entitat pública europea, el Banc Europeu d'Inversions, havia d'ajudar a l'assoliment d'aquests objectius 2020.

Amb què ens trobem? Ens trobem amb que en la fase pilot d'aquests bons de projecte es financen dos del que anomenem nosaltres megaprojectes, projectes multimilionaris: un, una autopista a Venècia, l'autopista Passante di Mestre, i el segon cas, el magatzem Castor. Per cert, l'autopista de Passante di Mestre, també, un escàndol de corrupció, amb una condemna i una sentència de quatre anys de presó amb l'ex-ministre d'Infraestructures.

En el cas d'aquests dos projectes, i amb la nostra visió i el nostre treball, bé, posàvem en dubte que aquests dos projectes i aquesta inversió multimilionària promoguda per un banc públic europeu contribuís a aquests objectius del 2020, no?, objectius suposadament de sostenibilitat ambiental.

Doncs així comencem la nostra tasca del que s'anomena en anglès *watchdog*, no?, és a dir, d'observança, de vigilància del diner públic i de les institucions públiques i fent el seguiment i la incidència perquè aquestes institucions públiques s'alineïn amb els objectius per als quals han de treballar. Com deia abans, utilitzant la nostra expertesa en el món financer, en l'ús del diner públic, també en la pedagogia del món financer, i també un tema que hem treballat més últimament, que són els models energètics. Per tant, el Castor reunia totes aquestes dimensions.

Nosaltres, treballant des de la dimensió internacional, ens trobem que el setembre-octubre del 2013 succeeixen els terratrèmols que desencadenen tot un seguit de mecanismes de garantia que apunten de manera inusitada el benefici privat. En aquest moment, clar, evidentment, hem d'ampliar el focus i començar a treballar a l'Estat, mirant enrere per veure tot aquest històric, que ja ha explicat aquí el company, en Jordi, i també en Josep Giner; aprofundir en l'històric del Castor, però també mirar endavant per exigir i per demanar responsabilitats de màxim nivell, no?, que encara estan per dirimir.

Perquè, al cap i a la fi, una vegada feta aquesta anàlisi de l'històric, el que ens trobàvem era amb dues possibilitats; és a dir, podíem entendre el projecte Castor com un cúmul d'errors, de casualitats, un atzar profundament desafortunat que havia produït com a resultat un projecte fallit, o, per altra banda, com nosaltres argumentem en la nostra querella, que presumptament hi va haver un pla ordit per a l'enriquiment dels querellats a través d'un projecte no fallit, sinó un projecte/estafa, sí?

Doncs així en aquell moment nosaltres, amb l'ajut d'un equip d'advocats, vam traduir tota aquesta feina que havíem fet, i vam redactar la querella amb què ens vam personar com a acusació popular contra set càrrecs públics, cinc exministres, i la part privada, amb els presumptes delictes de malversació, prevaricació i frau. Estem parlant d'en Joan Clos, Miguel Sebastián i José Manuel Soria, com a ministres d'indústria i energia, o bé els diferents noms que ha pres aquest ministeri; Ignasi Nieto com a secretari general d'Energia; Magdalena Álvarez com a ministra de Fomento, també com a vicepresidenta del Banc Europeu d'Inversions; Elena Espinosa com a ministra de Medi Ambient; Juan Gabriel Cotino com a conseller de Medi Ambient de la Generalitat Valenciana; Florentino Pérez com a president d'ACS, i també Recaredo del Potro com a president d'Escal UGS.

Per motiu de temps evidentment no puc anar en el contingut i en el detall de tota la querella, i de fet ja se n'han comentat algunes de les coses, però sí que voldria destacar quatre punts que exemplifiquen una mica el cas Castor. I, ho torno a dir, són coses que ja ha comentat en Jordi, però que potser explicaré amb una mica més de detall.

Primer, aquesta modificació dels límits marítics entre Catalunya i el País Valencià a través d'una correcció d'errors. Bé, el contingut l'ha explicat el Jordi, però el procés per poder fer aquesta modificació dels límits marítics es fa a través d'una correcció d'errors d'un reial decret i es fa pràcticament un any després de la seva publicació. Es canvia un angle de 135 a 123 i la plataforma marítima del Castor cau al País Valencià i no a Catalunya. Encara no hem rebut cap tipus de justificació tècnica per aquest canvi en els límits marítics.

Segona, que també s'ha comentat, és l'increment dels pressupostos, ja no parlant d'aquest inici, no?, que es comentava, de 250 o 300 milions d'euros, però sí que és veritat que del maig del 2007 al març del 2010, amb l'entrada o amb el canvi de l'accionariat del 5 al 66 per cent de l'ACS al voltant del desembre del 2007, el pressupost d'aquest projecte augmenta en un 42 per cent. En declaracions públiques, Recaredo del Potro, el director d'Escal UGS, parla de que no s'havia fet l'enginyeria de detall, una enginyeria de detall d'un 42 per cent més del pressupost, sota el mandat dels ministres Joan Clos i Miguel Sebastián.

En un informe de la Comissió Nacional d'Energia, l'òrgan regulador en aquell moment, s'explicava que, primera, no havia existit una concurrència efectiva perquè només hi havia prequalificada una empresa, que era ACS, no?; després, que no hi havien suficients ofertes, per tant, no es podia avaluar la dotació econòmica de cadascuna de les partides del projecte, i, tercera, afirmava l'òrgan regulador de l'energia en aquell moment, que no s'incentivava la reducció de costos sinó tot al contrari, parlava de, i ho diu explícitament, «a major cost, major benefici».

Per posar-ne un exemple, hi ha una partida en què va ser contractada ACS Servicios, Comunicaciones y Energía sense licitació prèvia per al projecte d'enginyeria, construcció i instal·lació, que inicialment tenia un cost d'1,5 milions d'euros. I és veritat que se'n va ampliar l'abast, però va acabar tenint un pressupost de més de 18 milions d'euros per a una de les partides del projecte.

Bé, com a tercer punt, el fet de l'ampliació del període de renúncia a la concessió dels magatzems de gas de cinc a vint-i-cinc anys. La renúncia d'Escal UGS va ser acceptada –sense cap condició, val a dir– el 18 de juliol del 2014, sis anys i poc després de la concessió. És a dir, si no hi hagués hagut aquesta ampliació del període de renúncia a la concessió dels magatzems de gas, no es podria haver optat a la re-

núncia d'Escal UGS. A través d'una instrucció tècnica, va ser ampliada la renúncia quatre anys i vuit mesos després de la concessió. També podem pensar que són casualitats o podem pensar que no. Altra vegada no hem trobat cap justificació tècnica que faci ampliar i multiplicar per cinc aquest període de renúncia en la concessió. Les concessions per als magatzems de gas ja són molt garantistes de per si, no?, dels altres magatzems, per exemple del Gaviota.

Quart punt, el Reial decret 13/2014, que va atorgar la indemnització en un temps rècord i sense cap responsabilitat per a l'empresa. Tots sabem que hi va haver un recurs d'inconstitucionalitat i que el Tribunal Constitucional molt resumidament el que va dir és que no estava justificada ni la urgència del pagament, ni que es fes en un cop ni que es transferís a la factura del gas; és a dir, cap de les coses dels elements més importants que es van posar sobre la taula en el reial decret llei.

A més, es va posar la infraestructura en hibernació, igual que la planta de regasificació d'El Musel, que això permet mantenir-ne la utilitat pública i permet que el manteniment del Castor es segueixi pagant a través del sistema gasista: 15,72 milions d'euros l'any. Això també està paralitzat. Però de moment el preu del manteniment del Castor és molt costós: és el mateix preu que el manteniment d'un magatzem que està funcionant com el Gaviota.

I el fet destacable d'això –perquè s'ha de destacar i s'ha de subratllar– és que, en aquell moment, amb l'aprovació d'aquest reial decret llei, es va passar de tenir zero responsables a 7 milions de responsabilitzats i responsabilitzades, que eren les famílies que havien de pagar les factures del gas. És a dir, sí, en aquest moment, el Govern va trobar responsables, que són les persones que malauradament havien de pagar les factures del gas.

Bé, la querella, també ho deuen saber, va ser arxivada per la Sala Tercera de l'Audiència Nacional, i el recurs també. I ara estem esperant resposta del recurs d'empara del Tribunal Constitucional, i seguirem, si cal, fins a instàncies europees.

No sé com vaig de temps... (*Veus de fons.*) Perfecte.

Doncs per anar acabant voldria també tornar a l'inici, quan dèiem que nosaltres volíem contribuir a la comissió i també volíem demanar-li coses, no? Arran de la presentació de la querella i de la difusió d'una bústia de filtracions, hem rebut nombroses aportacions de ciutadans anònims. Voldríem, de fet, agrair tot aquest treball col·lectiu, que ens ha generat cert estrès però també ha estat molt productiu i de molt aprofundiment. I per això volem entregar i compartir amb la comissió tot un seguit de documents que estan recollits –i també amb els partits– en aquest document i en aquest *pen drive*, com la nostra contribució, el nostre treball, el treball que ha fet la societat civil organitzada..., no només com a Cas Castor, eh?, com a molts grups; per exemple, Plataforma Ciutadana en Defensa de les Terres del Sénia, que nosaltres bevem de la seva tradició, també.

Doncs, volíem entregar aquest document i aquest *pen drive* amb tota la documentació que hem anat acumulant en aquests cinc anys, que és, entre d'altres, la querella criminal, els dotze documents annexos que l'acompanyen, trenta documents de la investigació dels últims cinc anys, una petició –i això és important– de dotze documents que, arran d'aquestes col·laboracions i de la bústia de filtracions, necessitem que aflorin a la llum pública per poder continuar amb la investigació del Castor i esclarir això que comentava el company, no?, poder obrir aquest mur, aquest frontó que ens posen davant de la informació –una petició de dotze documents.

I, finalment, un document inèdit que ens ha arribat aquesta última setmana, que l'hem rebut, que és el *project undertaking deed*, que és un contracte entre el Banc Europeu d'Inversions i Escal UGS. Pensin que aquest document l'havíem demanat nosaltres, com a organitzacions, l'any 2014, i també el company Raül Romeva quan era eurodiputat l'havia demanat, l'any 2013, al Banc Europeu d'Inversions. Però el Banc Europeu d'Inversions no el va voler fer públic, perquè era un contracte i tenia les seves clàusules de confidencialitat.

Doncs bé, a través de xarxes internacionals d'incidència en els bancs públics europeus hem aconseguit aquest document. I conté la informació rellevant de la relació que s'havia d'haver establert, o que s'ha establert, entre el Banc Europeu d'Inversions i Escal UGS. I Escal en aquest document es comprometia a complir amb tots els estàndards i les dates de planificació i construcció, i el Banc Europeu d'Inversions, a fer un seguiment exhaustiu del projecte perquè és una gran inversió. Recordem-ho una altra vegada: és un banc públic europeu.

I aquest document nosaltres el llegim com un document de documents, perquè és el que obre un canal de fiscalització del Banc Europeu d'Inversions respecte de l'empresa. Per tant, posar aquest document a disposició de la comissió voldria dir intentar obrir tot aquest canal de fiscalització i de relació entre el que ha estat el màxim facilitador de la inversió del Castor i la concessionària, en un moment, a més, que –el moment de la signatura d'aquest contracte– la vicepresidenta del BEI era la Magdalena Álvarez. Doncs pensem que aquest document pot fer una aportació important a la comissió.

I jo amb això, si els sembla bé, acabaria.

Gràcies.

El president

Perfecte, senyor Pérez. A més, l'ha clavat en quinze minuts.

Dit això, evidentment, el que ha comentat el compareixent: aquesta documentació des de la Mesa la redistribuirem als diferents grups. També el mateix: si els altres compareixents tenen algun document que considerin haver de fer-nos arribar, el faríem arribar a la resta de grups.

Entenc que ja se'ls ha comentat abans als grups el temps que tenen per parlar. Entenc que parlarà vostè, senyor Domínguez? *(Pausa.)* Doncs començaríem pel Grup de Ciutadans. Endavant. Gràcies.

(Pausa. J. Lluís Salvadó i Tenesa demana per parlar.) Perdoni. Digui, diputat Salvadó.

J. Lluís Salvadó i Tenesa

A nivell de procediment: fem primer preguntes a un dels compareixents i respon, o ho fem tot junt? Potser si ho fem separat...

El president

No, no. Si els sembla, fem ara tota una roda de tots els grups parlamentaris; que després responguin ells, i, si és pertinent, obrim una segona tongada.

J. Lluís Salvadó i Tenesa

És a dir, intervenim demanant directament als tres o fem...?

El president

A tots tres. Ja que ho hem fet tot així, fem-ho tot simultàniament. Sí? *(Pausa.)*

Doncs endavant, diputat Domínguez.

Francisco Javier Domínguez Serrano

Buenas tardes. Primero, disculpar a mi compañera Marina Bravo, que se ha tenido..., por solape de tareas parlamentarias.

Bueno, en algo creo que estaremos todos de acuerdo, que es que este proyecto ha sido un desastre; en eso estamos todos de acuerdo y por eso estamos en esta comisión. Y no sé si es un deseo, o un *prec* o qué, pero creo que, después de esta comisión, a ver si podemos arrojar luz para que estas situaciones no puedan repetirse otra vez, ¿no?

Yo voy a hacer una serie de preguntas, que no sé quién de los tres me las sabrá contestar mejor, o igual los tres, no lo sé.

Primero es..., lo primero de todo: ¿cómo se podría haber evitado?, o ¿cómo evitar una situación similar en un futuro? Sobre todo, ¿qué cambios normativos serían

necessaris para que no pueda pasar esto de ninguna de las maneras? Eso es una primera pregunta.

Después, me gustaría saber en qué momento exacto –porque con la nube de información la verdad es que a veces no lo he entendido bien– se conoce la debilidad de la estructura de almacenamiento: ¿antes o después de los informes que hizo Escal? Porque Escal me ha parecido entender que hizo un informe que se dio por bueno, y aquí se ha dicho que tenía errores de concepto importantes sobre el modelo, sobre la capacidad de almacenaje, sobre el cálculo de la presión de fractura. Pero ¿quién debería haber supervisado o validado estos informes realmente?, ¿qué administración?

Otra pregunta, por otro lado, es: ¿qué podemos hacer ahora, de cara al futuro, con esta estructura? ¿Se puede destinar a un uso de almacenaje menor o se tiene que anular, se tiene que abandonar? ¿Se puede abandonar tal cual o hay que hacer algo para estabilizar la estructura? ¿Qué se tiene que hacer ahora? ¿Se aprovecha, se reconvierte, o se hace algo para sellarla definitivamente y que no de más problemas?

En este aspecto, me gustaría saber si hay otros almacenamientos de este estilo, en algún punto de la geografía del planeta, que se hayan tenido que abandonar también. Si ha sido por una causa similar, por una fractura del sellado, y qué se ha hecho en esos otros casos: si se han abandonado o se han reutilizado de otra manera.

Y ante el muro de hormigón este que comentaba Jordi Marsal, de falta de información, de transparencia, yo sé que en la documentación seguro que hay información que responde mucho o en parte a esto, pero me gustaría saber qué cosas faltan todavía por averiguar para arrojar luz, qué cosas concretas. Seguro que hay infinidad y por eso la pregunta va dirigida a lo más trascendente, ¿no?

Por mi parte... Gracias.

El president

Perfecte. Gràcies, diputat. Ara seria el torn del Grup Parlamentari Socialistes, amb el senyor Jordi Terrades. I, perdoneu, per qüestió de forma, entenc que algú hauria de substituir el diputat Ferro aquí a la Mesa. Per tant, lletrat, entenc que..., per formalitat, no?, simplement. (*Veus de fons.*) Ah, d'acord, d'acord. Doncs, no passa res.

El lletrat

Si no hi ha votació, en principi...

El president

D'acord. Endavant, diputat Terrades.

Jordi Terrades i Santacreu

Gràcies, president. A mi hi ha un tema que... Bé, faré preguntes als tres compareixents.

La primera, al senyor Alfons Pérez, perquè és cert que hi han alguns documents que, malgrat que els hem sol·licitat, són públics, i, per tant, hi hem tingut accés abans de la comissió, però n'hi han alguns que no, eh? Per exemple, aquest del Banc Europeu d'Inversions, com a mínim el meu grup parlamentari no en tenia coneixement. I la pregunta és molt directa: a parer seu, quin és el paper que el Banc Europeu d'Inversions ha jugat en aquest projecte, atès que és una banca pública i que ha anat acompanyant, com a mínim els darrers vuit-nou anys, o deu anys, aquest projecte.

I, més enllà del document aquest que vostè ens ha mencionat, i que després el podrem analitzar quan es reparteixi als membres de la comissió, més enllà d'aquest document que vostès han obtingut, al seu parer quin és el paper que ha jugat el Banc Europeu d'Inversions, eh? Més en concret: vostès creuen que el Banc

Europeu d'Inversions va influir perquè s'introduís aquesta clàusula de salvaguarda que ha obligat a aquesta indemnització després aturada pel Tribunal Constitucional? Perquè diguem-ne que és com a mínim una preocupació d'aquest diputat, saber si això ha anat així o no ha anat així. També tindrem oportunitat de preguntar-l'hi al representant del Banc Europeu d'Inversions, que hem sol·licitat.

Clar, jo també he analitzat la sentència d'arxiu de la Sala Penal de l'Audiència Nacional, i com a mínim aquesta sala exclou el concert criminal, eh?, com a mínim que s'hagi buscat a propòsit aquesta concertació d'interessos entre diversos actors. També considera que no hi ha hagut indicis de sobrecost de manera prevaricadora. En tot cas, veurem què hi diu el Tribunal Constitucional.

Respecte a..., estem analitzant la plataforma Castor, o el que significava la plataforma Castor amb ulls de l'any 2018, amb uns paradigmes energètics diferents, segurament, dels que es preveien l'any 96. De fet, en la planificació estratègica energètica, tant a nivell europeu, espanyol com català, els magatzems de gas estaven previstos en la planificació. De fet, el Pla de l'energia –encara és vigent– en fixa un a Catalunya –competència de la Generalitat. I fins i tot encara..., no és la meua opinió, però hi han alguns experts energètics que indiquen, o defensen, que el gas segueix sent una font energètica de transició respecte a una transició energètica basada exclusivament en renovables.

Però bé, dit això, la declaració d'impacte ambiental, que s'hi ha fet referència, en el seu moment, va establir o no va establir...? Perquè m'ha semblat entendre que deien que no, jo he llegit i m'ha semblat veure que sí, i, en tot cas, és una..., establir en aquest sentit algun tipus de contrast d'opinió, no? La declaració d'impacte ambiental va establir o no la instal·lació d'un sistema de detecció sismogràfic en temps real? Perquè el senyor Marsal m'ha semblat escoltar que deia que no, i de la declaració d'impacte ambiental jo crec que es desprèn que sí. Després segurament hi han altres consideracions, però la pregunta és aquesta.

I després a mi el que m'interessa és bàsicament entrar en els aspectes més tècnics per veure si fem llum al que ha passat aquí, no? El senyor Giner ens deia «el model geològic no està ben fet». Probablement, o així m'ha semblat entendre-ho a mi, algun dels problemes que van sorgir en el moment d'intentar posar en operació el magatzem és que les pressions en què es va injectar el gas no eren les correctes perquè el model..., o es van..., vostè ha dit: «Escal es va inventar el model de pous, i per tant, respecte a aquest model inventat, que no obeïa a la realitat que hi havia, probablement les modelitzacions van ser errònies i això ha provocat una fractura del segell», eh?

Aleshores, com pot ser que algú s'hagi inventat un model de pous que no existeix? No van fer bé els estudis geològics? No van fer servir els que probablement existien?, perquè estem parlant d'uns magatzems que anaven en uns pous petrolers que en el seu dia devien estar analitzats i superanalitzats –m'imagino que devia ser així. Com és que una empresa concessionària s'inventa un model?

Com és que s'injecta el gas a unes pressions no correctes? La pregunta a vostè, amb l'expertesa que hi té, és: van injectar excessivament, o més ràpidament del compte i a unes pressions no correctes el gas perquè Escal volia que el magatzem entrés en operació al més aviat possible per poder cobrar? –poder cobrar les operacions que tenien previstes. Si és així, vostè creu que va haver-hi negligència per part de la concessionària? I si va haver-hi negligència, considera que s'hagués hagut de sotmetre, per part del Govern de l'Estat –acabo, president–, a consideració aquesta indemnització tan ràpida que es va abonar a la concessionària?

I, finalment, última pregunta: dels 627 magatzems que existeixen al món, vuitanta-un a Europa, en algun lloc ha sorgit un problema similar al que ha passat a la plataforma Castor? L'experiència de tots aquests anys no era una expertesa que l'empresa concessionària hauria d'haver tingut en compte abans de començar les operacions de construcció, i després d'injecció i possible explotació d'aquest magatzem?

El president

Gràcies, diputat Terrades. Ara, pel Grup Parlamentari de Catalunya en Comú Podem, el senyor Ferro té la paraula.

Lucas Silvano Ferro Solé

Moltes gràcies, president. Moltes gràcies, compareixents. Jo la veritat és que escoltant, bé, llegint les dades de l'Observatori del Deute en la Globalització i del que heu dit avui, hi ha una sèrie de reflexions que m'agradaria fer.

Abans el company deia..., l'Alfons Pérez ha dit que això podria haver sigut una de dos coses: o una cadena de circumstàncies que han sortit molt malament, o un projecte estafa que ha permès, doncs, passar diners de les butxaques de la ciutadania a una sèrie d'empreses. La veritat és que, veient els fets, un veu la cadena de negligències i la cadena d'interessos massa clares, però el que sorprèn, i el que a mi m'ha sorprès més del cas, és la indefensió que genera l'Estat al conjunt de la ciutadania. És a dir, si la sentència o el reial decret hagués sigut desfavorable a les empreses, probablement s'haguessin personat als tribunals i haguessin intentat rebre les indemnitzacions com els tocava.

Però jo tinc una primera pregunta per a vostès: és la forma que ha triat l'Estat de pagar o de retornar els 1.300 milions d'indemnització la més lesiva per als seus interessos i per al conjunt de la ciutadania que podria haver trobat? Ho dic perquè a mi..., i em sembla que als annexos que adjuntava el Síndic de Greuges on havíeu participat s'apuntaven altres estratègies, i, si no es diu textualment, comparativament em sembla la més nociva per als interessos de l'Estat.

I crec que un estat que veu en aquella obra un interès geoestratègic i que veu en el fracàs d'aquella obra la possibilitat de que ell com a Estat hagi d'assumir uns costos inversemblants –que estem parlant de vora 4.000 milions d'euros, el que podria acabar sent tot això, un pressupost astronòmic–, i que decideixi i s'autoimputi un sistema tan lesiu de retorn del deute..., em sembla espectacularment inaudit. És a dir, doncs un estat hi recorre judicialment i intenta pagar el mínim pel mecanisme menys lesiu per als seus interessos.

Després, una pregunta que..., jo no ho sé, però vostè ha insinuat que els informes geològics contenien errades importants. S'ha demanat responsabilitat col·legiada als que van firmar els informes geològics i als que van firmar les diferents avaluacions que es van fer del projecte? Perquè crec que, en un projecte amb uns interessos i amb una relació d'interessos tan profunda, poder avaluar la independència dels tècnics que n'han format part i que han facilitat el seu procés administratiu i tècnic és una consideració també de primer ordre.

Després, una reflexió que m'agradaria que m'hi donéssiu la vostra opinió: si l'Estat, diguem-ne, va facilitar la tramitació administrativa del projecte per la seva importància geoestratègica, quina valoració feu de que el projecte estigui en hibernació? És a dir, que aquesta importància geoestratègica que té, tant per l'Estat espanyol com pel conjunt de la Unió Europea, quan s'ha acabat la concessió a ACS i la concessió als *project bonds*, de sobte hagi decaïgut, la seva importància geoestratègica.

Una pregunta que m'agradaria fer-li també al doctor Josep Giner és si sap si s'ha certificat la ruptura de la roca segell. I ho dic en la mateixa línia: és a dir, un estat que construeix un projecte d'importància geoestratègica que un cop ha indemnitzat els seus concessionaris no es preocupi sobre si aquell projecte segueix sent viable o no em sembla com a mínim una temeritat.

I una pregunta, perquè vostè també s'hi ha referit i jo no tinc els coneixements tècnics per saber-ho: donat el marge tan petit que vostès han determinat entre la pressió mínima –és a dir, la pressió que ara exerceixen els fluids que hi són– i la pressió de fractura, diguem-ne, si els vostres càlculs són correctes, davant d'aquest estret marge, aquest projecte és viable com a emmagatzemament? Ho dic

perquè n'ha estat parlant però a mi aquest detall no m'ha quedat clar. És a dir, inclús assumint que no s'ha trencat la roca segell, el marge tan petit de pressions amb les que es pot operar fa inviable que aquest jaciment pugui ser fet servir com a emmagatzemament?

Una sisena reflexió que m'ha deixat el company David és si és viable el desmantellament immediat de la infraestructura, perquè em sembla que la ministra ha dit que no i que vostè ha afirmat que sí. M'agradaria saber la seva opinió al respecte.

I una última pregunta: em sembla que l'informe que l'MIT afirma que amb les capacitats tecnològiques de l'època era impossible determinar el risc de l'obra. M'agradaria que en donés la seva opinió i m'agradaria que donés també la seva opinió, inclús assumint això, sobre el principi de precaució i de prevenció que hauria d'imperar en totes les obres amb risc ambiental.

Jo no tinc més reflexions. Agrair-vos la vostra feina i agrair-vos la vostra compareixença avui. Moltes gràcies.

El president

Gràcies, diputat Ferro... Ai, perdó.

Lucas Silvano Ferro Solé

Un petit apunt: que m'han comunicat que l'Ernest Urtasun i els companys de l'Europarlament no tenien l'informe del banc d'inversions, i que molt agraiats de poder-los rebre. Moltes gràcies.

El president

Gràcies, diputat Ferro. Ara té la paraula el Subgrup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Crida Constituent. Endavant, diputada Sirvent. I, lògicament, com que no hi ha l'altra part del subgrup parlamentari, doncs els regalem els minutets aquests.

Maria Sirvent Escrig

Ah, que bé. En primer lloc, moltes gràcies, Joan; moltes gràcies, Jordi, i moltes gràcies, Alfons, per haver vingut i esclarir una situació que ha estat precisament marcada per la falta d'informació i per la falta de transparència cap a la ciutadania.

En segon lloc, dir que tornem a reiterar la queixa de que a la Mesa hi ha tot homes. Vam demanar que hi hagués una paritat en les compareixences, i no hi ha manera que en aquesta Mesa pugui existir paritat de gènere.

Per altra banda, i respecte al recompte de les expertes que compareixeran en aquesta comissió: quaranta-una expertes, de les quals vint-i-sis són homes, vuit són dones, i de la resta, que són set, que vindrà un representant, esperem que el representat que hagi de venir de l'espai concret sigui una dona. Encara i així, ens trobaríem amb quinze dones i vint-i-sis homes. La CUP, quan vam demanar la compareixença d'experts, ho vam fer amb una rigorosa paritat de gènere. Si això ho haguessin fet els altres grups, a dia d'avui no ens trobaríem en aquesta situació.

Per altra banda, respecte al projecte en concret. Veiem que ens trobem amb un cas paradigmàtic d'aquestes infraestructures que no responen a l'interès públic i que després acaben generant unes grans despeses que qui acabem pagant-les som la ciutadania. I per tant, quan hi ha beneficis, aquests són per a les empreses, i quan hi ha pèrdues, al final sempre les acabem assumint nosaltres.

Respecte a les compareixences. Els volia fer algunes preguntes a tots tres i algunes de concretes per a cada un de vostès. La primera de totes, i a tots tres, és si vostès creuen que aquest projecte ha respost o respon a la utilitat pública i si això es podria haver previst prèviament, que aquest projecte no respondria a la utilitat pública, o sí que hi respondria, depenent de la resposta.

Per altra banda, els volem preguntar, i en especial al professor Giner, que..., si creu que hi ha un nexa causal entre les injeccions i els terratrèmols, i si creu que es

va complir amb la diligència exigible per part de la concessionària, però també per part de l'Administració pública. Em refereixo a la diligència exigible que hauria de tenir algú que és expert en la matèria i que, per tant, si vostè, amb els seus coneixements, creu que hi va haver aquesta diligència.

Per altra banda, també li volíem preguntar sobre el desmantellament, com ja han fet els companys de Catalunya en Comú, i si creu que és més adequada la situació actual d'hibernació o si seria més adequat apostar pel desmantellament.

I per altra banda vostè ha dit en la seva compareixença que, si hi ha una injecció de gas i una pressió inadequada en el magatzem –a veure si ho he entès bé–, hi ha una sobrepressió, i que, per tant, això el que fa és que s'excedeixi la pressió de fractura i, per tant, el segell es trenca per la part més alta, i la part més alta vostè ha dit que era la falla d'Amposta. I, per tant, això em fa pensar que existeix aquest nexa causal, però m'agradaria que ens ho acabés d'aclarir.

I, per altra banda, vostè també ha dit una altra dada, que és que el 1995 ja tenien l'obligació de saber-ho, perquè el pou més modern perforat va ser el 1988 i les dades disponibles estaven ja des del 1993, i que, per tant, si això ja s'havia de saber abans de començar aquest projecte.

Respecte al senyor Marsal, m'agradaria que ens expliqués alguna de les seves experiències, o com a testimoni de determinades coses, no? En primer lloc, vostè en el seu llibre diu que l'empresa es va convertir en una gran repartidora, i ens agradaria que ens aclarís una mica això.

Per altra banda, volem saber si Recaredo del Potro, o si d'altres personatges relacionats amb l'empresa, o algú relacionat amb Ned Goodman es va passejar pel territori, exactament què va dir a la gent, i, sobretot, quina informació es va donar i si es va fer algun tipus de campanya, i si també va haver-hi algun tipus de compensació o algun tipus d'intercanvi de subvencions per part d'alguna de les administracions, o per part d'algú de l'empresa, i si es va repartir alguna mica de subvencions entre uns i altres.

Després, per altra banda, vostè també en el seu llibre –en la pàgina 42, exactament– explica que fora de «micro» Josep Huguet, conseller d'Innovació, Universitats i Empreses del tripartit va dir –fora de «micro»– a Alfons Montserrat, alcalde d'Alcanar, i a Lluís Salvadó, sobre la posició del Govern, que era un projecte estratègic al qual la Generalitat no es podia oposar. Això a final del 2007, octubre. Ens agradaria que ens expliqués una mica com va anar això.

I per altra banda ens agradaria saber també si la pressió ciutadana no hagués existit, vostè creu que la Generalitat s'hagués posicionat de la mateixa manera que s'està posicionant a dia d'avui?

Per altra banda, també comenta vostè que aquests personatges apareixen en festes del poble, en determinades processons, i ens agradaria saber exactament quina és la relació dels habitants del poble amb aquests personatges que es passegen com veritables autoritats per la ciutat.

I al senyor Pérez li volíem preguntar també que..., vostè diu que va haver-hi una fórmula de finançament molt concreta i que hi havia uns requisits pels quals el Banc Europeu d'Inversions donava aquests diners, no?, és a dir, «jo et cedeixo uns diners perquè tu compleixis amb unes condicions concretes». Si aquestes condicions s'han complert.

I per altra banda –i ara sí que torno al senyor Marsal– ens agradaria saber molt bé amb quina informació comptaven les ciutadanes per fer aquest mecanisme de resposta social, eh?, veiem l'Aplaca, la Plataforma en Defensa del Sénia. Com va ser el mecanisme de resposta social i en base a què?

I per altra banda també preguntar-los a tots si creuen que això forma part d'un model concret i d'un sistema concret, o si creuen que és un fet aïllat.

I moltíssimes gràcies novament per la vostra compareixença.

El president

Gràcies, diputada Sirvent. (*Veus de fons.*) Ha anat bé de temps, si és la seva pregunta.

Aprofito per dir, ja que ho ha tret la diputada Sirvent, de que, tal com es va acordar a la darrera comissió, es miraria de que els i les compareixents..., per qüestions de paritat, es mirés de mantenir aquest principi. Es va demanar, tal com estava en les instruccions que teníem el lletrat i el gestor, de que fos així, i les compareixents que avui tenien previst venir per motius de salut finalment no han pogut venir.

Per tant, és un criteri que, com ja fa bé de recordar, sempre anirem intentant de poder-ho fer, tot i que s'ha de reconèixer que avui a la taula, tot homes, doncs, fa una mica de mal a la vista. I això, en aquest cas, efectivament té tota la raó.

Dit això, passem al Grup Republicà. Té la paraula el diputat Salvadó.

J. Lluís Salvadó i Tenesa

Si li sembla bé, president, com que tenim tres compareixents, jo faré algunes consideracions respecte a la compareixença del doctor Giner, i tot seguit la companya, la diputada Irene Fornós, farà una sèrie de consideracions respecte als altres dos compareixents.

En tot cas, un posicionament genèric. Agrair als tres compareixents d'avui la seua exposició. És una exposició que havíem tingut l'oportunitat de llegir o d'escoltar en moltes altres ocasions, però que en tot cas em sembla força rellevant que en seu parlamentària puguem fer aquestes exposicions i es pugui donar llum i donar veu a una tasca ingent que porten fent des de fa molts anys, cadascú d'ells, i des de la seua especialització, cadascú des de la seua posició, però que d'alguna manera de ben segur han estat un motor des de la societat civil i des del món científic per a donar veu a un territori, a un país, a una voluntat de que les coses en el futur es facin d'una forma diferent, i també que, per altra banda, en un cas tan greu com el que tenim damunt de la taula s'exigisquen responsabilitats i s'exigisca responsabilitat a les administracions competents en la matèria.

En tot cas, també em semblen fonamentals les seues aportacions i la feina que poden fer dins d'aquesta comissió, entre altres coses perquè el magatzem Castor continua obert, continua encara pendent de desmantellament. I si tenim present el cúmul de despropòsits i el cúmul de negligències que s'han portat a terme durant anys i panys en la planificació, en el desenvolupament d'aquest projecte em semblaria molt adient que es puguem extreure les conclusions oportunes de tot el que no ha funcionat bé, de tots aquells qui no han fet bé la seua feina perquè en el futur puguem garantir una millor seguretat per al territori. En tot cas, després també recuperaré aquest fil per a introduir alguna pregunta que em sembla absolutament rellevant.

El senyor Giner, el doctor Giner apuntava els errors del disseny i també alguns altres compareixents també hi han fet èmfasi. No estem davant d'un cas excepcional, no és la primera vegada que l'activitat humana provoca terratrèmols. De fet n'hi han quantificats uns set-cents terratrèmols provocats per l'acció humana, alguns d'ells han arribat fins a 7,8 graus, com a conseqüència de l'activitat minera, com a conseqüència dels embassaments, com a conseqüència de l'extracció de l'aigua del subsol, com és el cas de Lorca, o pel *fracking* o per explotacions petrolíferes i gasistes, com és el cas que avui mos aplica.

Per tant, no estem davant d'un cas aïllat, davant del qual l'Administració no hagués de tenir cura, no hagués d'haver-se'n ocupat o preocupat perquè no és excepcional el fet de que es produïsquen terratrèmols, tot el contrari. Hi han hagut terratrèmols de moltíssima importància a nivell mundial que justificaven el fet de que una tramitació d'aquestes característiques s'hagués portat d'una forma molt més curosa i des d'una altra perspectiva.

I més tenim present, també, que, com s'ha apuntat en molts dels informes, entre l'any 77 i l'any 86 se van produir trenta terratrèmols o hi han registrats trenta terratrèmols a la mateixa zona que el Castor que van ser provocats per la mateixa explotació petrolera que en aquell moment portava a terme la companyia Shell.

Per tant, estem davant d'unes circumstàncies, d'unes casuístiques, d'un històric que més que justificava el fet de l'Administració de l'Estat hi hagués tingut una tramitació molt més curosa i molt més adequada.

En tot cas, i concretament en alguna pregunta, com apuntava el senyor Giner, el que és clau en el moment processal en què nos trobem en aquests moments és determinar les causes i les responsabilitats. I en bona mesura cal determinar si estem davant de negligència, que és obvi, o si a més a més estem davant d'aquest *dolo*, o d'aquesta voluntat d'actuació en mala fe per enriquir-se els inversors i per fer un negoci a partir d'un projecte que, potser no des del principi però sí en un moment determinat del seu procés, del seu desenvolupament, es va ja evidenciar, i van tenir prou indicis com per a ser-ne conscients de que anaven abocats al fracàs.

En tot cas la pregunta és en quin moment creu que l'empresa promotora disposava de prou informació com per anticipar el fracàs: si va ser al principi de tot, o en quin dels tràmits creu que podria disposar ja l'empresa de suficient informació com per pronosticar o preveure que aquell projecte estava abocat absolutament al fracàs.

I una pregunta molt similar: l'Administració de l'Estat davant dels antecedents que abans hi feia referència, tenia mecanismes o estava obligada a tenir mecanismes per a detectar les errades importantíssimes en els models de disseny del projecte?

Una tercera pregunta en la línia..., fer referència a l'auditoria tècnica, com també hi fa referència el Síndic de Greuges: creu que és l'Estat qui hauria d'encarregar aquest informe?, és el Govern socialista actual qui hauria d'encarregar aquest informe?, o hauria de ser algun dels processos judicials oberts que hi ha en aquests moments en contra del desenvolupament del projecte Castor?

Una quarta pregunta: si creu que existeix d'alguna justificació tècnica en la correcció dels límits marítics que va portar a terme l'Administració de l'Estat en el seu moment. Alguna consideració tècnica d'unitat del projecte, o si la mateixa no sé si...? Segurament no és la seua matèria de més domini en l'àmbit de la geologia, però si considera que hi ha alguna justificació de caràcter tècnic per a aquesta correcció.

I finalment la darrera pregunta, que em sembla absolutament rellevant, perquè sobretot el passat no el podem canviar però sí que ens agradaria poder preveure el futur, si creu que un futur desmantellament de la plataforma Castor pot generar riscos derivats tant per a la seguretat de la població com també per a les butxaques dels contribuents.

I en tot cas, una matisació, si m'ho permeteu: la Generalitat, com és conegut i ha estat documentat i ho ha publicat el mateix Jordi Marsal, en el seu moment va presentar alegacions a través del Departament de Medi Ambient en contra d'algunes de les tramitacions del projecte; en altres va demanar presentar-se com a part afectada, i evidentment l'Estat espanyol no va acceptar al Govern de la Generalitat el fet de poder-se presentar com a part afectada i, per tant, no va tenir oportunitat de presentar-hi alegacions.

En tot cas, Irene, ho complementes?

Irene Fornós Curto

Bé, bona tarda. Primer que res donar les gràcies als compareixents i a la gent que avui mos acompanya, la gent del Cas Castor. I agrair també aquesta faena que han fet en lo treball en esta querella, i en les prèvies vegades que han donat també veu, als que avui esteu aquí també, però a altra gent de la ciutadania que fa temps que està denunciant tot lo tema del Castor.

Jo em centraré una mica ara en el Jordi Marsal. Abans mos parlaves de la complicitat derivada dels poders públics, no?, i en el teu llibre i inclús durant la compa-

reixença se va relatant. Estem parlant d'esta correcció d'errors, estem parlant d'esta concessió que s'allarga. Inclús hi ha un moment en el teu llibre que parles del «gran parany», lo gran parany del Castor, en un moment que hi ha una part de la norma, que és un fet que no es repetix en altres magatzems de gas com pot ser la Gaviota..., on parla d'esta possible indemnització en cas que inclús se puga donar esta negligència, este dol o esta falta d'operativitat.

Una pregunta que vull deixar aquí, i la voldria també enllaçar, perquè ja s'han fet altres preguntes que s'han fet aquí en la mateixa compareixença pels altres grups..., però sobretot voldria també deixar de manifest en la part final del que és lo Castor, quan ja tenim lo Castor en esta fase de manteniment, quin és lo paper que acaba jugant lo que és Enagas en la gestació del projecte Castor i en esta posterior hibernació, no? Si tenim en compte que la mateixa Enagas en un principi també participava en un terç del projecte, i enllaçar-ho una mica amb el manteniment.

I com ja també s'ha dit aquí –ho comentava abans Lluís–, lo Castor encara està allí. Quina visió teniu d'este possible desmantellament? Qui ha d'assumir estos costos ja que, també, si mos agafem una mica a lo que comentava abans lo doctor Giner, tenim clar que la plataforma Castor no pot tornar a funcionar.

I, ja per acabar, també dirigir-me a l'Alfons Pérez, a qui també vull agrair la seua presència aquí. I centrant-me un mica més, també em sumaré a la petició que feia el senyor Terrades, no?, de quin és este paper del banc d'inversions, exactament quin paper té i la suposada pressió dels bonistes pel pagament de la indemnització del Castor.

I també saber una mica quina visió, per deixar també una mica obert, de cara a futurs i tot això..., quina és la visió de les planificacions del que seria el sistema gasista espanyol i els incentius en les instal·lacions de gas i el consegüent sobredimensionament del sistema que acaba afectant les butxaques dels consumidors, ja sigui per la manera com estan formulats o, en cas de que hagen fallat, com hem vist aquí –aquí s'ha explicat, no?

I, com vostè mateix deia, acabar demanant esta responsabilitat que siguen los consumidors qui ho acaben pagant, i això també ho enllaço amb l'escenari este que mos deixa la sentència del Tribunal Constitucional, amb este forat dels 3.400 milions d'euros, que en principi sembla que ho ha d'acabar d'assumir la ciutadania.

El president

Gràcies, diputada i diputat. Pel Grup Parlamentari de Junts per Catalunya té la paraula la diputada Sales.

Mònica Sales de la Cruz

Gràcies, president. Nosaltres també ens repartirem el temps d'intervenció amb el diputat Clara: jo faré una valoració general i m'adreçaré als compareixents Marsal i Pérez, i el diputat Clara farà una intervenció amb relació al doctor Giner.

En primer lloc, des del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya us volem donar les gràcies als tres compareixents per haver vingut aquí a explicar-nos tota aquesta informació amb relació al projecte Castor, a posar llum a aquestes ombres que fa temps que ens acompanyen. Hem vist tres perfils diferents que heu posat veu a tots aquests procediments que veiem que amaguen al darrere moltes ombres, i hem vist com també aquests tres perfils han anat combinant-se i s'han anat complementant molt bé les informacions.

Us agràim també enormement la tasca que esteu fent, el treball que esteu duent a terme per posar veu a tantíssima gent que s'ha vist afectada en aquest procediment, tant des d'un punt de vista d'especialista, però també des d'un punt de vista de la ciutadania, i per tant va des d'aquí el nostre agràiment.

La veritat, crec que el fet que avui comencin aquestes compareixences és una molt bona notícia per al país, ho és també per a les Terres de l'Ebre, i per a mi, com a ebrenc, és també una gran satisfacció veure que aquesta comissió Castor tira en-

davant, i que intentarem entre tots fer caure aquest mur que, com deia en Jordi Marsal abans, us heu trobat en diferents ocasions i que també diferents administracions i també la ciutadania s'ha trobat en molts moments.

Una de les coses que us plantejaria és precisament això: què podem fer nosaltres des d'aquesta comissió per contribuir a ajudar-nos entre tots a tombar aquest mur, ajudar-nos a trobar més solucions, més respostes a totes les preguntes que teniu. Sobta veure aquesta informació que ens deia el professor Giner, que ens parlava d'una data, el 1995, que ens deia «en aquell moment ja s'hagués hagut de saber tot», i sobta veure que som al 2018 i que encara tenim tantes preguntes damunt la taula i veure tots els problemes que hem tingut amb relació a aquesta plataforma.

Jo us plantejaria un què fem ara?, què fem amb aquest desmantellament? Quina és la vostra opinió amb relació a això? I preguntar-vos també què creieu que la gent opina amb relació a tot aquest procediment del desmantellament? Quin és el risc que suposa escollir aquesta opció?, o si deixem la situació tal com la tenim.

Està clar que la situació és molt complexa, està clar que hi ha hagut molt de silenci, està clar també que hi ha hagut massa complicitats en molts moments, i per tant crec fermament que aquesta comissió que hem creat ens ha d'ajudar per poder donar solucions i sobretot respostes a tantes preguntes que s'han quedat a l'aire, que soc conscient que en moltes ocasions vosaltres heu fet a moltes instàncies i que no n'heu obtingut resposta, però també des dels grups polítics a diferents nivells també s'han fet i en moltes ocasions, com bé heu dit abans, tampoc han tingut resposta.

Així que moltes gràcies per les vostres intervencions, que en llegirem també les transcripcions en el moment que les tinguem per recordar tantes vegades com calga tot el que ens heu dit, i per contribuir i treballar en la línia d'aquesta comissió que hem creat entre tots i que ens servirà per anar esclarint tots els dubtes que tinguem amb relació al projecte.

Narcís Clara Lloret

Bon dia. Bé, d'entrada, com han fet els meus companys, agrair als tres intervinents –els senyors Giner, Marsal i Pérez–, doncs, que hagin assistit en aquesta sessió, i de forma particular al senyor Alfons Pérez, per la tramesa d'informació que ha dit, que ha efectuat.

Jo faré algunes preguntes al doctor Giner. Vostè en la seva exposició ens ha parlat òbviament d'allò que considera que és fonamental, en aquest cas les pressions, diguéssim, des del punt de vista tècnic, i després les porositats, òbviament, amb moltes altres qüestions, i per tant no em referiré a aquests valors, a aquestes dades, perquè ja està fet. I com a conclusió, doncs, caldria fer una auditoria tècnica. «Qui l'ha de fer?» ja ho ha plantejat el company d'Esquerra Republicana; per tant, és una pregunta que ja ha estat feta.

Bé, jo aquí tinc una frase que crec que és seva, i si no fos així, doncs, òbviament, vostè ja m'ho dirà, que és la següent: «Cap geòleg professional pot garantir res al 100 per cent. Tot seran aproximacions probabilístiques, i difícilment es podrà entrar en una situació de blanc o negre.» Sàpiga, d'entrada, que jo em sento molt a gust amb aquest tipus de plantejament, i que per tant qualsevol de les seves respostes que estigui en aquesta línia la trobaré d'allò més encertada.

Em referiré ara a un parell de treballs, que són probablement els principals que hi ha hagut, que són l'informe de l'MIT i l'informe de l'Instituto Geológico Minero de España, en els quals hi ha una discrepància –hi ha una discrepància. En el primer es considera que els terratrèmols són producte de la desestabilització de la falla d'Amposta i no per la falla anomenada Castor 1, i en canvi en l'Instituto Geológico Minero de España no és així.

Desconec, òbviament, si aquest fet és important o no important, però sí que hi ha una discrepància entre dos grups de recerca, que per altra banda mereixen més

que tot el meu respecte, i estic convençut que tenen una gran vàlua científicotècnica tots dos. Però, és clar, justament per aquest motiu la discrepància sobta, sobta en gran mesura.

I la pregunta seria: quina podria ser la causa d'aquesta discrepància? Vostè ha apuntat que el model geològic probablement no era l'adequat. Entenc que aquí hi pot haver la base de dades en les quals es basen després tots els altres models dinàmics, de flux. I per tant podria ser que la base de dades en què es basen els dos informes, que poden haver conduït a aquests resultats divergents, doncs, unes siguin unes i les altres, les altres? Pot ser que aquesta diferència de base de dades doni uns resultats tan diferents?

Per altra banda, dic jo, també podria ser que fos que la robustesa dels models implementats –no que fossin deficients, dic la robustesa dels models– produís que no fossin robustos, i que produís, hipotèticament, que petites desviacions en la base de dades, petites desviacions producte del treball, i per tant que no seria un error, diguéssim, important, haguessin conduït a resultats tan diferents.

Aquesta seria la meua primera pregunta, perquè, bé, lliga això amb el fet que les dades que vostè ha donat, i que per altra banda estan a l'informe de l'MIT sobre la porositat..., sobta moltíssim que hi hagi uns errors possibles d'un 260 a un 400 per cent, d'un 5 per cent a fins i tot un 25 per cent. Per tant, això, per a una persona profana com jo..., però de tota manera sobta molt aquesta diferència.

La segona té a veure amb el desmantellament, que s'ha citat ja diverses vegades. Jo no li preguntaria ben bé..., potser al final sí, si vostè creu que s'ha de desmantellar o no, però més aviat, d'entrada, pels riscos. És a dir, quins riscos hi ha del no desmantellament i quins riscos hi ha del desmantellament? Un cop definits aquests, òbviament, després es podria fer una decisió al respecte.

Bé, s'ha parlat del calibratge del model, però això ho ha fet..., no ho ha fet vostè. Jo havia pensat sempre que l'havien calibrat. És que no m'ho havia ni plantejat, que no ho haguessin fet. Per tant, m'ha sobtat que el senyor Pérez intervingués... Aleshores, com que no he tingut temps de rumiar-ho, bé, si algú en vol parlar, doncs fantàstic, perquè no ho sé.

I finalment, creu que hi ha una probabilitat elevada que hi va haver una manca de rigor en l'avaluació del risc sísmic? Perquè entenc que respostes de blanc i negre, doncs, com que no poden ser; però, és clar, la resposta, que sigui una mica grisa..., jo ja entenc que provocaria que tot aquest projecte havia de no haver-se produït, perquè, clar, amb un risc elevat..., a vegades amb un petit risc ja no és acceptable, de fer la instal·lació.

Bé, moltes gràcies a tots plegats.

El president

Gràcies, diputada, diputat. Ara, si de cas, obriríem un segon torn de compareixences. Faríem, si els sembla, deu minuts amb l'ordre amb el qual ho hem fet abans, i si fos el cas, doncs, els grups parlamentaris potser tornarien a fer..., si ho consideren pertinent, o per ampliar les respostes, tornaríem a obrir un altre torn.

Per tant, senyor Giner, endavant.

Josep Giner Sánchez

Sí, jo veig que hi han moltes preguntes respecte als aspectes tècnics, i moltes es repeteixen. Les aniré contestant, però si alguna se m'oblida, vull dir, tranquil·lament me la tornen a fer.

Abans de començar voldria fer una prèvia. La informació que jo tinc és limitada. Per tant, a les coses se'ls ha de donar el valor que tenen. Jo el que presento aquí, més que proves definitives, són indicis molt contundents, i per això sol·licito l'auditoria, perquè una autoritat reconeguda internacionalment digui blanc o negre i ens tregui de dubtes, i d'això en soc molt conscient. També penso que el que jo he recollit, des del punt de vista tècnic, és bastant sòlid per justificar aquesta auditoria.

I tercera, respecte a les probabilitats. La frase és meva, i l'assumeixo, i és veritat, perquè els geòlegs treballem amb probabilitats, no treballem amb certesa absoluta, perquè la geologia no és una ciència exacta.

Ara bé, dit això, en el món dels recursos energètics hi han dos ambients: l'ambient d'exploració i l'ambient de producció. L'ambient d'exploració es caracteritza per gran incertesa i alt risc, perquè normalment no tenim totes les dades, no tenim tot el coneixement, i ens movem en el que nosaltres en diem «zones de frontera», i llavors això s'assumeix. I quan hi ha un fracàs s'assumeix, perquè normalment, quan busques petroli o gas, la quantitat d'èxit que tens és molt limitada, està normalment al voltant del 30 al 40 per cent. És a dir, fracassem més que no pas tenim èxit. Això és exploració.

Però després està producció, i l'ambient de producció és molt diferent. Has trobat petroli, has trobat gas, saps que la teva estructura funciona, saps que serà econòmica, i comences a produir. Aquí no s'admet ni el risc ni la incertesa. No pots perforar pous de producció i tenir un fracàs. Això la indústria no ho admet. És a dir, en l'àmbit d'exploració s'admet el risc i la incertesa; en l'àmbit de producció, això pràcticament no s'accepta.

Llavors, del que hem de ser molt conscients és que Castor és un cas de producció, no és un cas d'exploració. Com algú ha dit abans –em sembla que ha estat vostè–, s'havia perforat a Amposta. A Amposta es van perforar 12-13 pous. Castor perfora 12-13 pous, amb una estructura de 5 quilòmetres per 2,5 d'ample, perforar 25 pous és una bestiesa. O sigui, la quantitat d'informació que tens és molt gran. Per tant, el risc i la incertesa, sota mínims. O sigui, això no és exploració.

I ara aniré contestant una per una a totes les preguntes que m'han fet.

Vostè m'ha fet..., me n'ha fet dues que en realitat són la primera, és una: com evitar això en un futur i qui havia de supervisar aquest tipus d'activitats? És evident que és l'Administració. O sigui, l'Administració és la garant que tot això es fa correctament. Què passa? Que l'Administració no té una estructura definida i clara per controlar tot aquest tipus d'activitats. Això no vol dir que no tingui gent capacitada, perquè la gent capacitada sí que hi és, i només hem de mirar quina és la resposta de l'IGME el 2007 i quina és la resposta de l'IGME el 2013.

Quan arriba el projecte Castor a l'Administració, arriba a la Direcció General de Mines, i a la Direcció General de Mines hi ha algú que pel que sembla sap de què va la història, i planteja una sèrie de dubtes, i els envia a l'IGME. I diu: «Escolti, si us plau, contesti'm aquests dubtes», i són dubtes molt raonables.

Ara els faré cinc cèntims de la resposta de l'IGME amb un llenguatge planer, que ho entendran perfectament: «Aquestes preguntes que vostè em fa, nosaltres no estem aquí per dir si el projecte està ben fet o està malament; estem aquí per dir si s'han rebut els informes que la legislació mana. Com que s'han rebut tots aquests informes, per nosaltres és correcte.» O sigui, no entren a valorar si el que diu l'informe és correcte o és incorrecte.

Segona pregunta: «Del que em demana, d'això no en tenim ni idea, ni tenim el personal adequat. Per tant, sentint-ho molt, no l'hi podem contestar.» Tercer grup de preguntes: «Dites la primera i la segona respostes, tota la resta és perfecte. Per tant, validem el projecte.» Aquesta és l'actitud de l'Administració.

Cal dir que l'Administració està indefensa davant de les empreses. L'empresa presenta un projecte i no hi ha pràcticament ningú que s'ho miri ni que es plantegi, abans de que vingui el problema, què pot venir. I a l'Administració i a l'IGME això els passa dos cops, perquè, el mateix funcionari que dona l'aprovació a l'informe d'Escal UGS és el que dona l'aprovació al cas de Boliden, la bassa de llots que va contaminar el coto de Doñana. I l'Administració no hi fa absolutament re.

Té una gran responsabilitat, l'Administració. I no és que sigui la primera vegada que li passa, que dius: «Home, això no m'ha passat mai.» No, li passa dos cops amb

la mateixa persona, el mateix funcionari, el manté en la mateixa posició. Escolti, vull dir, em sembla que els fets són prou explicatius.

I vaig fer un càlcul. Si l'exploració de petroli, aquí a Espanya, s'acaba pràcticament als anys noranta. Es manté allò de Casablanca, alguna petita activitat, però al Mediterrani no hi havia activitat. Allà hi havia un organisme que depenia de la direcció general de..., era la Direcció General d'Hidrocarburs, que aparentment l'únic que feia era recollir informació.

Si des de l'any 90 s'hagués creat un equip de cinc o sis persones –no més: un cap i cinc o sis persones–, geòlegs i sísmics, se'ls hagués pagat un sou mitjà durant tots aquests anys, diguem-ne, de dos mil euros i escaig, se'ls hagués donat formació i s'hagués comprat equipament, que equipament vol dir computadores, bàsicament, jo calculo que amb 30 milions haurien anat servits, haurien pogut tenir un equip de primera qualitat. I això s'ha de comparar, aquests 20 o 30 milions d'euros respecte als 3,5 bilions d'euros que pot costar tota aquesta broma.

Jo crec que les xifres són prou eloqüents per saber quina és la responsabilitat que té l'Administració, com ho ha de fer, i..., és que li ha passat dos cops, en molt pocs anys, i sembla que ningú reaccioni. I això és un problema, pràcticament, de tipus administratiu. Vull dir, és crear un equip, cinc o sis persones; que reportin a qui vulguin: al director de l'IGME, al ministre d'Indústria, a la Direcció General de Mines.

I si no el tenen i no el volen constituir perquè no hi ha prou activitat, es pot fer una selecció de personal capacitat, i en el moment que hi ha un projecte d'aquest estil, fa el que fa la indústria. La indústria crea una *task force*. Vull dir, crea un grup de treball, recull gent de tota l'empresa, que estan reconeguts com a capacitats per a aquests temes, fa un equip i supervisa durant un cert temps mentre dura el projecte. De tot això, l'Administració no ha fet absolutament res.

Quina autoritat pot auditar...? Em sembla que també m'ho ha demanat, no? A veure, jo el que demanaria és que això ho fes algú que no hi estigués implicat. Per exemple, un organisme que té capacitat per fer auditories seria l'Institut Francès del Petroli, però queda descartat perquè l'Institut Francès del Petroli va treballar per a Escal UGS, i Escal UGS passa el mort a l'Institut Francès del Petroli perquè diu que la culpa és seva. Després, si volem, parlarem d'això. Vull dir, està totalment descartat.

Hi ha un altre organisme europeu, que per mi, personalment, té prestigi i qualitat, perquè a més jo hi he treballat quan estava a Noruega, que és l'NPD, Norwegian Petroleum Directorate, que depèn del Govern de Noruega. Aquests són un equip de tècnics que assessora el Govern noruec sobre tot el que passa a la plataforma noruega. Ho controlen absolutament tot: des de la fase d'inici del projecte fins que s'abandonen els pous. Jo penso que aquest organisme és un bon candidat.

Això qui ho tindria de demanar? Jo penso que hauria de ser o a instàncies judicials, si decideixen que s'ha de fer..., però això s'ha de fer a través del Govern; o sigui, ha de ser el Govern qui es posi en contacte amb el Govern de Noruega i sol·liciti l'ajuda per esbrinar què ha passat amb el Castor. Clar, això, si tenen la voluntat de fer-ho.

Com a exemple els diré que jo he estat perforant a la mar del Nord, vam tenir problemes, i abans que la informació m'arribés via interna de l'empresa, tenia el supervisor de l'NPD fotent-me la bronca de què estava passant allà i jo no sabia absolutament res del que estava passant. O sigui, això és una organització eficient, que defensa per sobre de tot l'interès del ciutadà, independentment del que diguin les empreses. I això jo entenc que Espanya, o l'Estat espanyol no té capacitat per fer-ho, perquè no hi ha activitat que ho justifiqui, però el que sí que pot fer és crear equips *ad hoc* en el moment que això es requereixi.

Què fer amb l'estructura? Suposo que això anava en el sentit d'abandonar-la, de... Aquí jo puc fer una resposta teòrica, i comentar-la una mica amb el que sospito que està passant. Abandonar els pous de petroli no suposa cap perill. Per què? Perquè no

suposa alterar el sistema de pressions de l'estructura. Llavors, si vostès em diuen «què s'ha de fer?», la resposta és clara; es segellen els pous, s'abandonen, i aquí, en principi, no ha de passar re.

Ara bé, què va passar els dies 11, 12 de setembre, quan comença tot el sarau? Hi han unes declaracions en un diari digital que són molt interessants, perquè diuen: «Mal negocio: metíamos gas y salía agua y chapapote.» Això, abans dels terratrèmols. I a més diu que els tècnics estaven molt decebuts del que estava passant, i estaven arribant a la plataforma grans quantitats de nitrogen. Quan hi ha nitrogen en una plataforma en grans quantitats, vol dir que hi ha problemes. No han de ser greus, però són problemes operatius. O sigui, en principi...

El president

Senyor Giner, hauria d'anar accelerant.

Josep Giner Sánchez

És que n'hi han moltes, i, clar..., si volen que els ho expliqui, i vostès volen saber de què va la història, jo els ho haig de dir. Si vol ràpid, vaig ràpid. Vull dir...

Però, vull dir, això s'hauria d'investigar, eh?, perquè, abans que es produeixin els terratrèmols, a la plataforma hi han problemes. Llavors, si hi ha algun problema, abans d'abandonar-lo, s'ha de resoldre aquest problema, i jo no sé quin és aquest problema.

Model geològic i les porositats. Ara passo al seu grup. En certa manera, ja l'hi he contestat. Vull dir, els pous d'Amposta es perforen, però ells saben què diuen? «No hemos tenido acceso a los pozos de Amposta.» Això no ho puc explicar jo, això ho han d'explicar ells. Què vol dir que no tenen accés als pous? Per què? Perquè no hi són, s'han perdut? Tot això..., hi ha una tradició... A veure, quan es perforen els pous d'Amposta, la informació no es perd, es va passant. Els pous d'Amposta els va perforar Shell, i Shell feia tots els informes i tota la informació. I cada vegada que una empresa..., perquè els socis de Shell van ser absorbits per diferents empreses i al final han acabat tots a Repsol. Jo estic segur que Repsol en té totes les dades. Vull dir, per què no els les han demanat? Això ho han de contestar ells.

I després hi ha una cosa molt curiosa. He tingut accés a pocs informes, però hi ha una diferència substancial entre els informes en castellà i els informes en anglès. Els informes en anglès no parlen de les barrabassades que parla Escal UGS en castellà. O sigui que, quan es parla de models geològics, tot això surt en castellà. Quan surten els models erronis que jo dic, això surt en castellà. En anglès, tot això no surt. O sigui, què és? Que Escal UGS li està dient a l'Administració unes coses i als contractistes li estan dient a ell unes altres? Això l'auditoria ho hauria de resoldre.

Negligència i incompetència, pel que jo sé, per mi, estan clares. Ara bé, el dol i la mala fe, això s'ha de buscar amb més detall. On buscar tot això? És molt senzill: mirar totes les comunicacions que hi havien entre la plataforma i l'oficina. Mirar els correus electrònics... Si s'ha fet amb mala fe, pot estar segur d'una cosa: que algú ha escrit un informe cobrint-se les esquenes. I en el moment que trobin la persona adequada, els ho cantarà tot. Perquè quan alguna persona està en una situació com aquesta i té problemes, el primer que fa és escriure un informe per dir el que està passant. Jo sospito que hi ha mala fe. Provar-la, jo no la puc provar.

Magatzems. Cert, hi ha 627 magatzems a tot el món que funcionen d'aquesta manera. Però sap què diu el seu auditor tècnic? Diu que de 627 només en queden deu que siguin comparables al cas d'Amposta. Llavors va un per un i al final no en queda més que un. I sap quin és aquest un? El de Casablanca, que està allà al costat. O sigui, només hi ha un cas que sigui comparable al d'Amposta, que és el que Casablanca. I Repsol va descartar utilitzar Casablanca precisament perquè tenien problemes amb el model geològic. Jo ho vaig parlar amb ells, i ells m'ho van dir: «És que no en veiem clar el model geològic», i el van descartar.

Llavors és sorprenent, perquè és cert: quan estàs en una situació de frontera, que saps que és un cas únic, has d'anar amb molt de compte. O sigui, ja no cal que t'ho digui ni l'Administració ni ningú, ets tu que has d'anar amb molt de compte per preveure de no tenir problemes. I quin és el problema que tenen? Que hi ha una falla activa. Clar, si tu injectes gas en una falla activa, això són faves comptades, és a dir, la falla es mourà.

A veure, responsabilitat. Ningú ha assumit responsabilitats. Si es llegeix l'informe de Gaffney, Cline and Associates, que són l'auditor tècnic, diuen una cosa molt interessant, perquè quan es fa l'informe aquest per als bons del BEI, quan es fan els informes per al BEI, s'ha de fer un llibret en el qual s'expliquen totes les condicions. I es parla de la responsabilitat, i diu clarament: «Si el projecte no funciona correctament per culpa de les instal·lacions, la responsabilitat és del contractista. Si el projecte no funciona per culpa de que el magatzem no va bé, és culpa d'Escal UGS.» I això ho diu clarament. O sigui que..., però ningú els ha demanat responsabilitats.

Hi ha algunes preguntes que no van dirigides a mi, que van dirigides a l'IGME, i són ells els que haurien de contestar.

El desmantellament –un altre cop– és viable? Doncs sí. Però clar, vull dir, s'hi han de posar les condicions.

El MIT no exonera –no exonera– Escal UGS. El que diu és que no es pot comparar un informe anterior a les injeccions amb un informe posterior a les injeccions. Per què? Perquè la informació de què es disposa és totalment diferent.

Algunes coses... Desmantellament ja està contestat, pressió de fractura... La metodologia? És el que està disponible des de l'any 1993. Les dades són des de l'any 1988. O sigui, si ho van fer o no ho van fer, jo no ho sé, però tenien l'obligació de saber-ho.

El model és un cas particular o és una tendència? Això és el que en termes econòmics es coneix com un elefant blanc. O sigui, tots aquests projectes d'autopistes, aeroports, AVE, tot això són elefants blancs. I això ve de Tailàndia, quan el rei de Tailàndia regalava un elefant blanc als seus súbdits, i era un regal enverinat: havien de mantenir l'elefant, la qual cosa els costava molt, però no tenien cap benefici. I això és la tendència inaugurada els últims anys per l'Estat espanyol de tenir una cartera d'elefants blancs, i aquí podem posar tots els ports, aeroports, Castor, autopistes, el que vulguin.

El paper de l'auditor en les responsabilitats..., jo ho he contestat, allò de la mala fe, vull dir, és difícil de poder avaluar. Això jo no ho puc fer. Jo sospito que hi ha mala fe, però ho han de mirar uns altres.

Es podia diagnosticar? Quan? El 2011 o el 1995? Ja ho he respost: per mi, des del 1995, el moment que comença el projecte, és totalment inviable.

El desmantellament i els riscos ja els he contestat. M'han preguntat diverses vegades pels riscos, també. Tot això que es parla ara del semàfor com un gran descobriment, és a dir, de crear un sistema que et va alertant a mesura que van incrementant-se els problemes i, per tant, tens temps de reaccionar, jo els puc dir que jo això ho utilitzava els anys 1990 a Noruega, i això dels riscos geològics en forma de semàfor és un invent d'Exxon que ve dels anys vuitanta. O sigui que el retard és impressionant.

Ja he contestat al tema de les probabilitats.

Una cosa interessant és qui és el responsable: la falla Castor o la falla d'Amposta? Com he dit abans, el fet que s'escapi el gas s'ha d'escapar per la falla d'Amposta, no es pot escapar per la falla Castor, perquè la falla Castor està en una altra posició, molt més baixa. Per tant, en aquest cas, per mi qui té raó és l'MIT: la que es mou és la falla d'Amposta. Tampoc calia anar a Estats Units a que li diguessin això. Si haguessin parlat amb els pagesos de la comarca els haurien explicat què estava passant aquells dies tant a la costa com a tots els aqüífers, com als pous, i els haurien dit que era tot el sistema, que s'estava mobilitant.

L'IGME va concloure això perquè no va tenir tant de temps, va ser un resultat molt inicial. L'MIT té més temps, reesitua millor els focus dels terratrèmols i, per tant, conclou que la falla és la d'Amposta.

El que no va fer de cap de les maneres... Ah, el risc de desmantellament ja l'he contestat. O sigui, en principi no hi ha risc, però primer s'ha d'aclarir què passava els dies 11 i 12 de setembre, per què es van taponar els pous, molt abans que el Govern aturés el projecte.

El president

Sí, senyor Giner?

Josep Giner Sánchez

Sí, ho sento, però és que...

El president

No, no, no passa res, no passa res. Avui és el primer dia i és important que tots els grups parlamentaris tinguin el màxim d'informació possible. Per tant, com que hi ha hagut moltes preguntes i això genera moltes respostes, si els sembla, als dos compareixents següents els donem quinze minuts, i actuarem amb la mateixa generositat que hem actuat amb el primer compareixent si es passen una miqueta, d'acord? Endavant, senyor Marsal.

Jordi Marsal i Lleberia

Gràcies, senyor president. Intentarem anar per feina. Coses que manquen per esbrinar? És un camp... Des de qui va prendre la decisió... Jo vaig parlar amb el senyor Miguel Sebastián, que és qui firma lo decret de concessió. Sap què em va dir? «Jo és que... Era la primera reunió de lo Consell de Ministres i estava absent aquell dia. Parlin vostès amb los secretaris d'Estat.» Més i tot, ve de darrere, o sia, del seu predecessor, és a dir, el senyor Joan Clos. El senyor Joan Clos també diu que ell no sap res de tot això. Un ministre que no sap lo que passa al seu ministeri amb una decisió que mou milers de milions? I a més mou la terra, compte.

Falten moltes coses, des que l'empresa posa sobre la taula les dades per a que experts com lo professor Giner puguin... Perquè lo que és l'Administració, saben vostès la directiva que es va donar a la gent del CSIC i als experts que treballen a l'Administració los primers dies? Jo com a periodista els puc assegurar que ells no tenien cap problema en fer declaracions. Quan les coses van anar mal dades, la directiva, la instrucció va ser molt clara: «S'han acabat les declaracions.» La directiva és l'omertà, el silenci, imposició del silenci, sobretot als que depenien d'alguna manera de l'Administració estatal. I això m'ho van..., no m'ho invento, perquè m'ho van dir, que estava en aquell moment en lo procés d'elaboració del meu llibre, i em vaig trobar amb això, em van dir: «Mira, aquí tinc uns articles, aquí tinc la meua tesi doctoral, aquí tinc això, però a mi no em posis en un compromís perquè m'han dit que no puc parlar.» És sistemàtic.

Per tant, des de qui va prendre la decisió fins a les dades, diguéssim, del dia a dia, esperem que el procés judicial que ha obert el jutjat de Vinaròs, el jutjat número 4 de Vinaròs, ajudi a esclarir alguna cosa en este sentit, perquè de moment no hi ha hagut manera.

Senyor Terrades, sí que és veritat que el paradigma d'anàlisi d'avui en dia, del 2018, potser sí que no és lo mateix, però lo que és a l'Administració se li suposa una certa capacitat de planificar i una certa capacitat de basar esta planificació en lo que són los interessos públics de l'interès general, i crec que això, d'alguna manera..., bé, en podríem estar parlant molta estona. No n'acabem aprenent, perquè, bé, doncs, fa probablement gairebé cinquanta anys ja vam passar una crisi molt important pel que fa al que són les fonts energètiques i sobretot los hidrocarburs, a banda de les crisis econòmiques cícliques, això que diuen dels cicles que fa el capitalisme. Bé, no n'acabem massa aprenent, no?, i hi tornem a incórrer. O sigui, arriba el

moment de l'eufòria i ens desfermem tots, que es desfermi tot. Bé, doncs, jo crec que sí que probablement hi havia coses que no es podien preveure, però forma part, això, com ara molt bé explicava lo professor Giner, d'un paradigma, d'una manera de fer les coses que, probablement, pel bé de tots, hauríem d'acabar desterrant definitivament.

Vostè em preguntava, també: «Exclou un sistema de monitoratge sísmic la declaració d'impacte ambiental?» Efectivament, no l'exclou. Lo que jo he dit és que el que sí que es va excloure explícitament és un estudi de risc sísmic. El monitoratge sí que es fa, però o el professor Giner o el professor González de Vallejo, a qui tindran oportunitat de preguntar més endavant, els podran explicar com se fa o com s'instal·la un sistema de monitoratge sísmic a temps real, no amb dos sismògrafs dalt d'una muntanya, un a Castelló i un a Alcanar, que, bé, sí que donen dades, però com ells us explicaran lo creuament d'estes dades i la fiabilitat que poden donar és molt baixa. Hi han altres mecanismes que no es van sondejar.

Però este no era el problema. Lo problema no era monitorar, perquè es va saber, efectivament, quan s'estaven provocant los terratrèmols. Lo problema és que no es va estudiar quin risc, i això sí que es descarta, i li puc ensenyar el document –lo tinc, eh?–, li puc facilitar si vol lo document on ho diu, document que, l'hi recordo, firma la senyora Teresa Ribera.

Què més, què més? Se va posar en marxa i en estes condicions per a cobrar? Bé, això és una cosa que haurien de respondre els senyors responsables de l'empresa. Vaja, que és sospitós, això ja l'hi dic. O sigui, lo fet que l'empresa només construís les instal·lacions i obrint l'aixeta del gas ja cobrava, això ja li dona indicació de per on poden anar les coses, no? És bastant..., sospitós ho és –sospitós ho és.

Casos similars? Bé, el professor Giner l'hi ha comentat, però, bé, hi han casos similars: al Kazakhstan, camps de gas que han provocat terratrèmols de més de 7 graus existixen. No tan lluny, a Lac, al sud de França, hi havia un camp de gas que provocava terratrèmols de 5,5 i de 6 graus i encara no saben..., o sigui, l'explotació d'este camp de gas va resultar, diguem-ho així, una font de problemes interminable. No m'estendré en este tema, perquè no en soc expert i a mi no em toca parlar de geologia.

Indefensió ciutadana? La forma més lesiva de pagar? Bé, la forma més lesiva no ho sé. Que es va especular amb altres? Sí que s'hi va especular. Lo Govern espanyol podia haver assumit a càrrec dels pressupostos públics lo que era lo cost d'indemnitzar. Van demanar un crèdit per 1.350, se n'havien pagat ja 110, i ja us he dit que Escal ha cobrat quasi 1.800 milions. Si hi sumem los manteniments, si hi sumem les despeses..., se li ha reconegut tot, pràcticament, al final: 1.800.

Però és que hauria pogut carregar-ho, en aquell moment, als pressupostos generals de l'Estat, unes centèsimes o unes dècimes de dèficit públic, que ja sap vostè, això, que la ideologia de la contenció del dèficit públic, la hiperideologia esta, doncs, al que mos porta. Clar, el Govern del PP suposo que no podia permetre anar davant de la Unió Europea amb unes decimetes de dèficit públic més, però ho hagués pogut assumir. Clar, escandalós ho era igual, perquè ho acabem pagant tots.

Lo problema és que ara probablement, si ho hem de pagar, igual mos costa... I ja us dic que els comptes estan..., perquè amb el meu company Alfons ho vam elaborar, hem intentat elaborar lo que és una comptabilitat rigorosa, i estem parlant de 3.200 milions d'euros, i aquí hi podríem afegir lo que és el desmantellament, que al desmantellament hi havia una provisió inicial de 140 milions, però que al cap del temps la projecció, al final de la concessió, mos podia portar fins a 300 milions d'euros. És que, recordin-ho, allò està al mar. Fa cinc anys que està al mar i ningú ho toca. I el professor Giner ja els ho ha dit: o sia, desmuntar allò, estrictament lo que són les instal·lacions, no revestix cap perill. Què esperen?

Per cert, en cas que hi haja negligència, dol o negligència, lo desmantellament l'hauria de pagar l'empresa, si no es demostrés la negligència l'hauríem de pa-

gar nosaltres, també, probablement. Però clar, tornem una altra vegada al punt de partida.

Responsabilitats col·legiades tècniques? Ningú n'ha demanat. Molta gent, doncs, ha cobrat i ha mirat també cap a un altre costat, suposo. I altra gent, que potser no... No ho sé. No se n'han demanat.

Parlava de la hibernació. Però és que la hibernació és una mica com lo *man-to* que feia la Penèlope a l'*Odissea*, allò de faig de dia i desfaig de nit, no? I així posterguem al llarg del temps una decisió que sempre assumim que hauria de ser imminent. O sigui, estem parlant que a mesura que passen los dies lo cost incrementa, i a mesura que passen los dies lo perill que hi ha allí d'aquelles instal·lacions, de corrosió i de... Escolteu, penseu que hi ha allí una embarcació vint-i-quatre hores que, quan t'hi acostes a mitja milla nàutica, te trau la proa. I pobret de tu que no t'apartis, perquè te'n vas a l'aigua, i a vint-i-un quilòmetres de la costa anar-te'n a l'aigua...

Bé, és un... És així, o sigui, allò té un cost, evidentment. Ho comentava l'Alfons: 16 milions d'euros. Gaviota, mantindre'l ne val 17. Però Gaviota està en funcionament de fa molts anys. Primer era Repsol i ara és Enagas. Per què? Enagas no ho vol detallar. Ara diu que hi ha una partida de 8 milions que corresponia a seguretat. Clar, quan lo Tribunal Constitucional suspèn los pagaments fins i tot a Enagas pel manteniment de Castor, diuen que ara val 8 milions menys, però de què estem parlant?, però, si us plau, siguem seriosos. Acreditin vostès... Jo he intentat anar allí personalment, com a periodista. «Jo treballa a l'Agència Catalana de Notícies. Senyors, deixin-me entrar aquí, expliquin-me vostès en què s'estan gastant los diners i què estan fent per mantenir això.» No m'han donat accés, ni me'n donaran.

Més qüestions. La hibernació. Doncs, bé, una mica, mentre ho tenim allí, allí ho tenim, allí està i mos estalviem prendre una decisió que probablement no volem prendre o és una patata calenta que ningú té ganes de prendre, per tant, allò, com se fa al rugbi: que xuten la pilota cap endavant i ja mos trobarem.

Més coses. Lo de la utilitat pública. Evidentment, la utilitat pública és molt qüestionable. Sí que té una lògica incardinada dins del que és un model, diguem-ho així, com he dit abans, desfermat, irracional, diria jo, de creixement econòmic, basat, sobretot, en lo que és la bombolla immobiliària. Evidentment, en aquell moment, la demanda de gas estava pujant i, clar, si es volien satisfer totes estes necessitats, probablement esta projecció futura, clar..., és que no mos vam adonar de la crisi no fins que ja mos havien avisat, és que ja la teníem a sobre, ja l'estàvem patint feia dies i resulta que l'estàvem negant, no? Per tant, una mica se li ha de pressuposar i se li ha d'exigir a l'Administració, sobretot a l'estatal, que és l'encarregada d'això, que tingúes unes precaucions i que tingúes uns criteris clars al respecte.

Lo de l'empresa repartidora? Sí, és que és un model ja conegut, antic, o fins i tot jo diria que arrenca això del segle XIX, pràcticament, dels cacics habituals. «Escolta, senyors pescadors de Vinaròs, vostès que pesquen en aquella zona...» Vinaròs, però és que Vinaròs té una flota, comparada amb la de Sant Carles de la Ràpita, uns quilòmetres més enllà, que és, diguem-ho així, molt testimonial, comparada amb la potència de la Ràpita, que és una de les flotes més grans de pesca de Catalunya. Bé, els pescadors de Vinaròs se van embutxacar 3 milions i mig d'euros. I a més de prestar alguns serveis. Van anar a la Ràpita, se'ls van donar 400.000 euros. Va repartir...

Sí, és allò que deia del conflicte territorial: se va atiar el conflicte territorial interessadament perquè hi hagués algunes administracions i la societat del lloc on s'ubicava no té... Quin sentit té ubicar-ho en terme de Vinaròs per a uns pocs centenars de metres del que és el nucli urbà d'Alcanar, amenaçant lo paisatge i la seguretat d'una gent que, a més a més de viure de l'agricultura, també vol viure d'un cert model de turisme? Això és...

I, per tant, quan d'alguna manera la Generalitat..., perquè sempre el senyor Recaredo del Potro sempre ha dit: «No, es que la Generalitat..., nos echaron de aquí a patadas; a patadas, nos echaron de aquí.» Bé, això és molt relatiu. El senyor Recaredo del Potro, entre altres coses, havia tingut una empresa mixta, amb capital de la Generalitat, aquí. Clar, estem indagant i lo problema de tot això és que cada vegada que un obre una porta se n'hi posen deu més al davant, i anem així, i anem així successivament, successivament.

Bé, la repartidora era això: associacions de veïns de Vinaròs, però a Catalunya ni aigua. O sigui, a Alcanar, als pobles catalans, ni aigua; a Vinaròs tot. Fins i tot, se li van donar uns ajuts a un creditor per valor de 10 milions d'euros per fer un polígon industrial que resulta que no era legal des del punt de vista urbanístic, i que ara l'ajuntament se veu amb l'aigua al coll perquè ha de tornar el crèdit. I això ho va promoure el Ministeri d'Indústria, o sigui, van anar a negociar-ho amb Indústria a Madrid, en aquell moment. En fi, ne trobaríem...

Sí, es passejaven pel poble: sí, lo senyor Recaredo del Potro a Vinaròs, perquè a Catalunya sí que va aprovar en algun cas..., amb la Plataforma del Sénia va tindre algunes reunions però poca cosa més. Doncs a Vinaròs anava a la festa major, allí a l'ermita de Sant Sebastià, crec que és, i allí s'asseia a la taula presidencial amb l'alcalde i amb totes les autoritats, ell era una autoritat més. Patrocinava programes de la televisió local, bé, finançava tot tipus d'actes, a càrrec de tots estos diners que estàvem parlant ara, eh?, dels 3.400 i escaig i pujant, perquè, cada vegada que va passant lo temps, és om lo rellotge que tenen del dèficit fiscal, no?, de Catalunya. Doncs això és igual: a mesura que va passant lo temps va incrementant-se això, també, saben?

L'episodi del senyor Huguet de... Això és una anècdota, però ja ho he dit abans: o sigui, en aquell moment lo que són los partits que formaven lo que es va conèixer com a «govern tripartit», doncs..., és que era una sensació general, o sigui, allò era un projecte estratègic, allò era...

Sí que hi havien –i també ho he dit, i ho ratifico– càrrecs del territori que..., precisament la conversa va vindre per aquí, perquè Huguet recriminava a càrrecs territorials del partit i vocals del partit, doncs, que no donessen suport en això. Perquè evidentment –i enllaço aquí amb una altra...– la pressió ciutadana va ser molt important. La Plataforma Ciutadana en Defensa de les Terres del Sénia ha fet una tasca importantíssima, que és suplir precisament la defensa dels interessos públics quan hi ha administracions que el que fan precisament és atacar..., diguem-ho així, del mal econòmicament a la població.

Bé, doncs va haver de ser la ciutadania la que va haver de posar una mica los punts sobre les is; buscar-se ells mateixos lo que són les fonts de documentació, les fonts d'informació, informar-se, intentar formar-se, intentar arribar allí on lo Govern espanyol... Que el deure del Govern espanyol i de qualsevol govern era..., una de les coses que tant, moltes vegades, sentim aquí en estos fòrums, que és la transparència i que és la bona governança i totes estes coses, doncs bé, aquí va desaparèixer per complet, perquè no es va donar en cap moment oportunitat a la ciutadania a manifestar-se.

És que, imagineu-vos-ho –i us ho explicaran, suposo–, ells primer pensaven que era una regasificadora, és que no sabien ni que era un magatzem de gas, i els la posaven a les portes de casa, als morros de casa. Imagineu-vos-ho, un poble que vol viure de l'agricultura i d'un turisme de certa qualitat. Evidentment, i si no hi havia mala intenció, doncs és que, bé..., o com deien aquells, se li suposava, no?

Bé, sobre..., sí, lo que li deia: Recaredo del Potro a Vinaròs era gairebé la..., després de l'alcalde jo suposo que gairebé era la (*l'orador riu*) màxima autoritat, no?

Forma part del sistema o és un fet aïllat? Jo ho tinc clar, eh? O sigui, per mi això és una qüestió sistèmica, i és aquí el greu de la qüestió –i és aquí el greu de la qüestió. Si fos un fet aïllat probablement no estaríem discutint aquí, perquè pro-

bablement los responsables de l'Administració haguessen pres les decisions adequades i corresponents per intentar esbrinar i arribar al fons de la qüestió. Però, clar, resulta que aquí hi han unes implicacions i unes ramificacions tan àmplies que, lamentablement, això sembla que està costant molt –està costant molt, els ho diré així.

Complicitat dels poders públics en lo tema de la concessió? És que s'havia vist mai. Altres magatzems... És més, jo avui m'estava repassant una altra vegada la sentència del Tribunal Suprem al recurs de lesivitat que hi presenta el Govern del PP, el senyor José Manuel Soria, quan era ministre d'Indústria. I, clar, és espectacular, no?, lo fet que, bé, la indemnització esta era... L'empresa responia, quan se li va donar veu dins del procediment judicial, que, si no existia esta clàusula no era econòmicament viable fer el projecte, és a dir, havia... Imaginen-se vostès un projecte que comença de forma privada i després: «No, és que si vostès no em garantixen que m'ho paguen tot, això no és viable.» Doncs efectivament, allí a la sentència ja ho recull. És que està recollit, no m'ho estic inventant, ho diuen ells.

I clar, lo més greu de tot això és que quan lo Govern espanyol l'octubre del 2014..., apareix Soraya i apareix lo senyor José Manuel Soria allí a explicar-nos que havien de pagar, que, bé, el pal estava fet i que... No ens van explicar moltes coses, però lo resum va ser lo dels famosos 1.350 milions, doncs bé, entre altres coses, aquell decret portava lletra petita, i la lletra petita s'ha de llegir. I la lletra petita què diu? Que el Govern espanyol tenia i té encara deu anys –té encara deu anys, deu anys–, tenia a partir del 2014 deu anys per reclamar a la concessionària per suposades responsabilitats.

Que en això d'alguna manera el que podien fer era..., lo Suprem entén que fins i tot no només modular sinó que arribar a, diguem-ho així, cancel·lar o revertir lo que és la indemnització. I jo per les úniques notícies que en tinc, només li han demanat 1 milió, 1 milió i mig d'euros en responsabilitats, a Escal, per qüestions totalment menors.

Han passat ja pràcticament cinc anys; quatre, perdó: de l'octubre del 2014 a l'octubre del 2018, són quatre anys –perdó. No hem demanat res, continuem al mateix lloc –continuem al mateix lloc. Això ho posa molt clarament, és l'article –m'ho he apuntat i tot– 4.2 d'este decret, del 4 d'octubre del 2014. I allí ho diu molt clarament: deu anys. Seguim comptant, lo rellotge continua passant, d'acord?

Vaig acabant, senyor president. Lo paper d'Enagas. Bé, este és l'altre, diguem-ho així, element galdós de tota la història, no? Perquè resulta que Enagas, com ja deuen saber vostès, és lo gestor tècnic del sistema, que és una empresa que actualment és privada però de la qual lo Govern espanyol té una participació a través de la famosa SEPI. Bé, Enagas actua com a gestor tècnic del sistema, és a dir, l'encarregat de mantindre, d'organitzar, de promoure les infraestructures necessàries perquè la distribució del gas arribe a tot arreu, als consumidors.

Enagas entra..., o sigui, arriba un dia del 2017 on se'ns envia als periodistes un comunicat i es diu: «Senyors, això es posa en marxa amb lo concurs del senyor Florentino Pérez. I Enagas hi participarà quan això estigui en marxa comprant una tercera part de les dos terceres parts de l'empresa que tenia Florentino Pérez.» És a dir, originàriament la societat Dundee Energy, que és la matriu canadenca d'Eurogas, tenia lo que és la propietat del projecte. Quan entra a l'accionariat lo senyor Florentino Pérez, en compra dos terceres parts, los canadencs se'n queden una tercera, i el compromís era que, quan això estigués en marxa, el senyor Florentino Pérez vendria a Enagas una tercera part.

Bé, ja saben vostès que això mai ha entrat en marxa. Aquesta és una altra de les coses, perquè la Llei d'hidrocarburs diu: «Senyors, vostès..., per retornar alguna cosa i perquè se'ls indemnitze, això ha d'estar en funcionament». Allò només tenia un permís provisional. Vostès ja saben això dels permisos provisionals de l'Administració: pràcticament mai existeixen. Doncs bé, este..., excepte casos, diguéssim,

molt ja premeditats, en què ja premeditadament s'establix així perquè s'intenta esquivar alguna cosa.

Doncs bé, Enagas no ho ha comprat mai. És més, los informes de Govern espanyol diuen que el conseller d'Enagas va marxar del consell d'administració d'Escal per desavinences manifestes amb la política i el que era la marxa del projecte. I el senyor Florentino Pérez va intentar vendre Enagas ja després del 2012, la seua part: «Escolta, Enagas, compra este, lo Castor.» I Enagas no va voler.

Què sap Enagas que no ens vol explicar? Per què no va voler? On estan les arrels d'estes desavinences? És evident que Escal, la societat formada pels canadencs i el senyor Florentino Pérez, ACS, no van complir la seua paraula, no el van posar en marxa; per molt que tinguessen una llicència provisional, allò mai ha entrat en marxa. I, per tant, estem parlant de..., inviable, bé, és que no...

Enagas a sobre és qui fa de mitjancer, qui subscriu, qui assumix los drets de cobrament i els reben els bancs. Protagonistes també sempre d'esta història, com deia molt bé l'amic Alfons. CaixaBank, Santander, Bankia: estos són los amos, en diferent mesura són los amos dels drets de pagament del Castor, que al llarg de trenta anys se carreguen sobre la factura del gas. Hi havia una altra solució? Sí, carregar-ho al que són els pressupostos generals de l'Estat i reclamar a l'empresa, perquè motius, com s'ha vist aquí, crec que n'hi han de sobres. O directament no pagar a l'empresa, però, clar, és que estava el BEI, el BEI pressiona.

Vaig acabant ja sí definitivament. Lo paper d'Enagas és una de les qüestions que s'haurien d'esbrinar totalment i completament. Lo desmantellament, los costos: ja els ho he dit, estem parlant potser de 300 milions; a mesura que passa el temps ho estem incrementant, incrementant, incrementant. I la gent a les Terres de l'Ebre, d'allí on soc jo, allí la gent ja fa conyes: «Bé, aquí què hi posem? Un restaurant, un hotel? Aquí què fem? Que s'ho endugui algú per lo ferro, que el vendran a...» És que ja quan veus el paisatge i veus allí los dies..., perquè es veu a simple vista, doncs la veritat és que t'envaïx una sensació, t'envaïxen moltes sensacions i, la veritat, no gaire bones.

I bé, jo finalment, ja, i molt breument: què pot fer la comissió? Doncs bé, finalment lo Govern i el Parlament van fer coses, van portar el tema al Constitucional; s'ha parat, de moment. Veurem com acaba el tema perquè està complicat, perquè els bancs sembla que es posen nerviosos i ja volen fer la seua reclamació patrimonial a l'Administració.

Però jo crec que la comissió el que ha de fer és denunciar i posar sobre la taula la inviabilitat, les deficiències, el que és la injustícia d'un model que no va enlloc. Prenem nota i exigim –almenys que sigui políticament ja que no en tenim les competències– a los estaments administratius que corresponguin..., i a les empreses que compleixin la seua responsabilitat, ni més ni menys. I de fet esta comissió es planteja com una bona oportunitat per a tot això.

Moltes gràcies per la paciència, senyor president.

El president

Gràcies, senyor Marsal. Com heu comprovat tothom, la proposta de temps de la presidència s'ha quedat bastant curta. Per tant, senyor Pérez, té la paraula.

Alfons Pérez López

D'acord, doncs gràcies. A veure si puc ser breu i precís. Primer també agrair tots els comentaris i preguntes, perquè crec que han estat molt escaients. I ser l'últim té l'avantatge o l'inconvenient de que algunes coses ja s'han contestat i intentaré no ser redundant.

Primer, el senyor diputat de Ciutadans, en un comentari que ha fet, que és un comentari que ens surt a molts de nosaltres, no?, de dir que el Castor ha sigut, ha estat un desastre per a totes, un desastre per a tots... De fet, si en fem l'anàlisi econòmica, per la fase constructiva i per als beneficis de la construcció no ha estat un

desastre. És a dir, per això l'anomenem un projecte estafa i no un projecte fallit. La Comissió Nacional d'Energia calculava 203 milions d'euros de benefici en la construcció de la infraestructura, un 17,2 per cent de benefici industrial. Per tant, en aquests termes és difícil de parlar de desastre, però entenem el comentari sobre el desastre.

Com evitar, ens preguntava, que torni a passar? Perquè clar, aquesta és una pregunta que també escau, no? Sota la nostra experiència, i si anem al principi de tot, aniríem a parlar de les planificacions gasistes, que són les que han estimulat la construcció d'aquestes grans infraestructures. De fet, hauríem d'anar més enrere, de qui ha fet que aquestes planificacions gasistes no vagin amb aquella frase tan famosa d'«Espanya va bien», sinó «Espanya va a ir siempre bien», quan tothom, qualsevol persona que analitzi cicles econòmics sap que hi han cicles de creixement i hi han cicles en què no hi ha creixement econòmic. Per tant, planificar com s'ha planificat el consum de gas futur a l'Estat espanyol ha estat un estímul per a la construcció de grans infraestructures gasistes.

Informe de la Comissió Nacional d'Energia de l'any 2012 –els recomano molt que se'l llegeixin– sobre les mesures, «Medidas para garantizar la sostenibilidad del sistema gasista». Aquest informe –i parlo de memòria, així que no puc parlar amb tota l'exactitud– diu que els models retributius que s'estaven donant a les infraestructures gasistes, que asseguraven el benefici per als promotors fins i tot en el cas de no ser utilitzats, estaven estimulant la construcció massiva d'infraestructures.

Quin és el resultat d'això? L'Estat espanyol és el quart país del món en capacitat de regasificació de gas, és a dir, d'importació de gas per vaixell. S'utilitzen aquestes infraestructures? Mai per sobre del 30 per cent de la seva capacitat, però sí que cobren, cobren al voltant de 450 milions d'euros l'any per això, per aquests sistemes retributius.

També podríem parlar de les centrals de cycle combinat, que s'han construït també en un moment molt concret de la història de l'Estat espanyol –ara estic parlant del sistema elèctric. Funcionament? Actualment un 13, 14, 15, 17 per cent; pagaments per capacitat: 700 milions d'euros a través de les nostres factures d'electricitat. Després, quan parlem de pobresa energètica haurem de connectar amb tot aquest món de la construcció de les grans infraestructures.

Per tant, les planificacions han de ser acurades. No poden ser l'estímul per a la construcció de més infraestructures, perquè després, en les èpoques on no hi ha bona feina econòmica, n'estem pagant tots aquests excessos. Primera.

Sobre què falta per esbrinar? Bé, nosaltres hem parlat d'unes coses molt concretes, no? La justificació tècnica dels cinc als vint-i-cinc anys, tot això ens ajudaria a entendre per què s'amplia cinc vegades i no tres, i no un any i no sis mesos. S'amplia cinc vegades en un moment molt concret del calendari, que coincideix i sincronitza molt bé amb la necessitat que tenia Escal UGS, sí.

I també ens adherim al tema de l'auditoria profunda de tot, tècnica però també de costos del projecte.

Sobre el que preguntava el senyor diputat del PSC, també una pregunta escaient de quin és el paper del Banc Europeu d'Inversions, no? Ha estat un gran facilitador del finançament del projecte. El projecte inicialment..., diguéssim que el finançament estava a través d'un crèdit sindicat, d'una *joint venture* de dinou bancs que s'havia de retornar en set anys. Quan es refinaça a través dels bons de projecte, passa a 21,5 anys, és a dir, molt més folgat.

El Banc Europeu d'Inversions entra a fer el primer finançament l'any..., responnent a la seva pregunta sobre l'article 14, no?, i aquest afegitó que hi ha. O sigui, una altra vegada vull reiterar que les concessions dels magatzems de gas són molt garantistes, és a dir, aquest afegitó de l'article 14, que a més deia que es podria pagar una indemnització en cas de dol o negligència, encara fa més garantistes aquestes concessions, que ja ho eren.

Doncs bé, l'article 14: jo recordo molt clarament unes declaracions de l'exministre Joan Clos, que deia: «Sí, efectivament, això és fruit de la pressió dels bancs.» Però vostè em preguntava si era del Banc Europeu d'Inversions o de quins bancs. Clar, el Banc Europeu d'Inversions hi entra el 2010 i el 2013; o sigui, el 2010 amb aquesta línia de finançament de 100 milions, i el 2013 amb la compra de bons de projecte. És a dir, com que el decret de concessió és de l'any 2008, es podria entendre que la pressió, en aquest cas, venia d'aquests dinou bancs, no?, que tenien aquest crèdit sindicat per al projecte, i no del Banc Europeu d'Inversions. Això no l'eximeix de responsabilitats, evidentment, en el procés posterior, però responent a aquesta pregunta exacta per a l'article 14, aquesta en podria ser la resposta, sí.

El Banc Europeu d'Inversions el que fa és complir amb un esquema que ens estem trobant –i també responent una mica a la senyora diputada de la CUP– que nosaltres anomenem «finançarització», on cada vegada l'esfera financera pren més rellevància en el finançament d'infraestructures, i el que fa la part pública és donar garanties per atraure inversors.

És a dir, el Banc Europeu d'Inversions el que fa..., es munta una empresa *ad hoc*, que és Watercraft Capital, amb seu a Luxemburg, que emet 1.434 milions d'euros en bons. El Banc Europeu d'Inversions el que fa és comprar 300 milions d'euros de bons, i subordinar-se i ser, diguéssim, l'últim en cobrar-los. Això què fa? Això fa que a nivell internacional els fons d'inversió, els fons de pensions es sentin molt atrets per aquesta estructura financera que garanteix els seus beneficis i que un dels garants d'aquesta infraestructura financera és un banc públic europeu amb molt de prestigi, d'acord? Per tant, és un facilitador, un gran facilitador de la part financera. Crec que ja hi he respost.

També, sobre això de com mirem una infraestructura el 2018, com avaluem des del 2018 una infraestructura del 2008, si era necessària, si no era necessària. Crec que ja he explicat una mica la planificació gasista, i si miren vostès aquest informe del 2012 entendran perfectament del que estic parlant, amb unes corbes molt clares del que era la projecció i del que va ser la realitat, no?, amb un punt d'inflexió claríssim.

Però és veritat que ja fa molts anys que hi ha també un debat en la comunitat científica sobre si el gas és el combustible de transició. És a dir, és veritat que en la seva combustió té moltes menys emissions que els altres combustibles fòssils, però que s'ha d'avaluar en tota la seva cadena de subministrament i en les pèrdues en tota la seva cadena de subministrament. I aquí, com que el gas és natural, és majoritàriament metà, el seu impacte climàtic és molt més gran que la combustió del CO₂. I ho dic perquè això ara mateix està en debat també en molts grups, de si parlem d'aquest gas com a «amic climàtic» o no en parlem i si l'utilitzem per a la transició energètica present i futura.

Què més? El company d'En Comú Podem, el diputat d'En Comú Podem, em preguntava si la manera que es va utilitzar era la més lesiva. Nosaltres vam escriure un article en aquell moment i vam dir que sí, que era la més lesiva. Vam parlar que s'utilitzava una justificació excusa. S'havia de pagar ràpid perquè els bonistes estaven nerviosos, hi havia uns terminis que s'havien de complir amb el Banc Europeu d'Inversions i, per tant, s'havia de retornar els diners.

Nosaltres anomenàvem a això «la pinça o el sandvitx europeu». És a dir, per una banda no es pot posar per als pressupostos de l'Estat perquè això, com deia en Jordi, interferirà en el sostre de dèficit, i això no pot passar. Per altra banda, hem de pagar ràpid i retornar els diners als bonistes, bonistes i Banc Europeu d'Inversions, no?, que és una institució pública europea.

Solució? D'acord, doncs què fem? Així d'una manera col·loquial podem dir que fem una mena de trampa comptable, és a dir, agafem que Enagas s'ocupi de les instal·lacions, s'encarregui del pagament de la indemnització demanant un crèdit als tres bancs que comentava en Jordi –Santander, Bankia i CaixaBank–, i cedim els drets

de cobrament sobre el sistema gasista. I una altra vegada, per no parlar amb termes complicats, això vol dir cedir els drets de cobrament sobre les nostres factures del gas. Això, durant trenta anys. Més de 3.000 milions –3.280 milions d’euros que vam calcular en el seu moment–, però, clar, fent aquesta trampa comptable no..., això no era diner... I, de fet, al José Manuel Soria el recordo perfectament en una compareixença que va dir que no era diner públic. No, és diner del públic, és diner dels pagadors de les factures del gas. Però va dir que no era diner públic, i tenia raó, però una mica cínic, no?, amb tot aquest sistema que es va muntar per pagar.

I per altra banda –i crec que en Josep Giner també n’ha fet el comentari, que també és molt escaient– estava el tema del prospecte dels bons, aquest document de més de quatre-centes pàgines que malauradament alguns de la taula ens hem hagut de llegir, no?, que deia que sí, que, efectivament, si abans del 30 de novembre del 2014 no es posava en funcionament, s’havia de retornar el valor dels bons als bonistes. Sí, sí, però dintre d’aquest document, també deia que el Govern espanyol podia no acceptar la renúncia o imposar condicions de determinats treballs a la concessionària, per exemple el desmantellament. I que «si es produís una violació de les obligacions essencials de la concessionària» –llegeixo textualment una traducció, perquè està en anglès– «el ministeri podria requerir la reversió de les instal·lacions i demanar a la concessionària fer-se càrrec del desmantellament». Això ho deia el catàleg del producte que es donava als inversors perquè hi invertissin. Era més garantista que la decisió que va prendre el Partit Popular en aquell moment.

Què més? Sobre preguntes que feia també la senyora diputada de la CUP. Bé, quan parlava de la utilitat pública, doncs, una mica he comentat..., jo crec que el tema de planificació ho acaba contestant una mica tot, no?, si era d’utilitat pública o no aquesta infraestructura. I també ho he contestat una mica amb el tema de quin model energètic o quina transició energètica volem.

Al final, el que hem tingut és una infraestructura, una sola infraestructura d’un sistema gasista que forma part d’un sistema energètic que és molt més gran –una de sola–, que ens pot arribar a costar més de 3.000 milions d’euros. Clar, estem parlant d’una sola infraestructura d’un sistema gasista, que és una part del sistema energètic de l’Estat espanyol.

Les condicions del BEI, em preguntava, també. Les condicions del BEI surten en aquest document, però que ja són conegudes, són fer una vigilància exhaustiva sobre les seves inversions, però sobre les seves inversions multimilionàries molt més. De fet, aquí, en el document que hem compartit avui, es parla fins i tot de generar una *task force*, una capacitat des del BEI per controlar en cas que hi hagi algun problema en el projecte. Perquè, ho tornem a dir, no estem parlant de qualsevol cosa, estem parlant de *billions*, no?, que diuen en anglès, o sigui, de milers de milions d’euros d’inversió.

El Banc Europeu d’Inversions, al principi, catalogava el Castor com un èxit, perquè la part financera havia funcionat. De fet, en l’*interim*, des del temps que es va resoldre que es pagava la indemnització, els bons de projecte van baixar en la seva qualitat creditícia, és a dir, el capitalisme financer estava reaccionant negativament quan nosaltres, com a ciutadania, no havíem de pagar, i el capitalisme financer va reaccionar positivament quan nosaltres érem afectats i afectades, no? Aquesta és també la dicotomia que es dona en aquests casos.

Doncs al Banc Europeu d’Inversions es va obrir –dins del seu procediment, el *complaint mechanism*– es va obrir una queixa per aquest projecte, perquè era bastant flagrant, igual que l’altre que havia comentat de l’autopista Di Mestre, no? I s’ha de reconèixer que en el seu llenguatge diplomàtic fan certa –ho poso així: «certa»– autocrítica sobre el seguiment que han fet en el projecte Castor. Crec que és un document també interessant de llegir-ne alguns dels paràgrafs. Fan «certa» autocrítica.

Què més? Sobre el fet aïllat. La resposta és no, nosaltres també pensem que no. Aquesta trilogia entre grans infraestructures, grans inversions i grans empreses és quelcom que es promou des de les institucions internacionals. Ho veiem en el Banc Mundial, ho veiem en la Comissió Europea, ho veiem en la Unió Europea, ho veiem en el Fons Monetari Internacional. I principalment a partir de la crisi econòmica-financera 2007-2008, les grans infraestructures són la finestra oberta de creixement i treball, i s'han promogut d'aquesta manera. No tinc temps per anar més lluny, però sí que posaria l'ull en dues coses: una és en com es financen i l'altra és en el tipus de contracte.

Com es financen en aquest terme de «finançarització», és a dir, l'esfera pública garanteix, et dona unes garanties per atraure inversors privats: no és que es truqui a la porta d'un banc, sinó que ara ja són fons d'inversió, fons de pensions, que res tenen a veure –res tenen a veure– amb l'ús –entre cometes– «necessari» d'aquesta infraestructura en cas que ho fos, res hi tenen a veure, només són ens que entren en un model d'inversió molt concret per extreure els seus beneficis.

És a dir, cada vegada anem més cap a la difuminació de l'objectiu final, del servei que han de donar aquestes infraestructures, i això també està en un informe de la Unió Europea de l'any 2015 sobre l'estat de la unió energètica, que és una proposta de la Unió Europea i parla precisament que aquests models de finançament només beneficien les grans infraestructures i no les petites, les infraestructures que necessitem per a la nostra vida diària.

I després, les aliances publicoprivades, aquest tipus de contractes –en el cas Castor, la concessió n'és un cas molt clar–, doncs, de garanties, de fins a cert punt una mena de barra lliure de garantia pública perquè la inversió privada pugui fer els seus projectes.

(Veus de fons.) Sí? Jo també...? *(Pausa.)* D'acord. Doncs he dit que no i al final també m'he emocionat, no?

D'acord, crec que a Esquerra li he contestat el tema de les planificacions, ja, i del paper del BEI. Si està satisfet amb la resposta, jo...

I després, la representant de Junts per Catalunya, que ens preguntava en què pot contribuir la comissió. Doncs a això: nosaltres ja hem fet una petició de documents, que hem de seguir amb la investigació, i també al final treure unes conclusions perquè casos com el Castor no es puguin reproduir en cap territori, ni al català ni a l'Estat espanyol ni on sigui.

I res més. Gràcies.

El president

Gràcies, senyor Pérez.

Si de cas, obriríem un últim torn per part dels grups parlamentaris, de màxim dos minuts. Si volen fer alguna consideració... *(Pausa.)* No? Cap grup vol fer cap consideració? *(Pausa.)* Doncs ho deixariem aquí.

Moltíssimes gràcies als tres compareixents, que ben aviat esperem que sigui els i les compareixents. Ha estat molt instructiu, i esperem, doncs, que ben aviat tot això tregui llum a un gran cas, però sobretot que tregui justícia.

Moltes gràcies.

La sessió s'aixeca a tres quarts de sis de la tarda i quatre minuts.